

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a
rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných
zakázkách**

Bc. Magdalena Bouzková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Magdalena Bouzková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách

Název anglicky

Rules of transparency, non-discrimination and equal treatment in terms of the Act on Public Contracts

Cíle práce

Cílem práce je zhodnotit, zda platná legislativa dostatečně řeší pravidla transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace v rámci zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách a navrhnout opatření, která by zabezpečila lepší transparentnost, rovné zacházení a zamezení diskriminace v oblasti veřejných zakázek.

Metodika

V rámci teoretické části práce bude použita metoda analýzy právních předpisů a literární rešerše odborných článků a publikací. V praktické části bude použita metoda kvalitativního šetření formou rozhovorů s vybranými zadavateli a dodavateli. Dále bude provedena komparace platné právní legislativy s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Závěrem bude použita metoda syntézy, kde budou vyhodnoceny výstupy provedené analýzy, kvalitativního výzkumu a komparace.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

veřejná zakázka, transparentnost, rovné zacházení, diskriminace, zadavatel, uchazeč, zájemce, kvalifikační předpoklady, námitka,

Doporučené zdroje informací

IVZ CZ,a.s. VZ24.CZ: Denní zpravodajství o veřejných zakázkách [online]. 2012 [cit. 2014-08-01].

Dostupné z: <http://www.vz24.cz/>

JURČÍK, Radek. Veřejné zakázky a koncese. 2. dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-807-4004-438.

JURČÍK, Radek. Zákon o veřejných zakázkách: Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-222-2.

KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a judikaturou. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, 2014, xiv, 1253 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7201-888-8.

SCHELLOVÁ, Andrea. Nejčastější problémy ve veřejných zakázkách. Praha: Linde, 2014. ISBN 978-80-7201-857-4.

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. Sbírký rozhodnutí [online]. 2012 [cit. 2014-09-03].

Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sbírký zákonů. 19.4.2006. ISSN 1211-1244.

Předběžný termín obhajoby

2016/02 (únor)

Vedoucí práce

Mgr. Denisa Cívínová

Elektronicky schváleno dne 23. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 10. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. 11. 2015

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Denise Cívínové za její pozitivní přístup, podporu, odborný dohled a mnoho cenných rad při vedení této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za podporu při studiu. Také děkuji všem respondentům, kteří ochotně sdělili své názory v kvalitativním šetření. V neposlední řadě děkuji redaktorce časopisu Veřejné zakázky v praxi za poskytnutí elektronické verze časopisu zdarma.

Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách

Rules of transparency, non-discrimination and equal treatment in terms of the Act on Public Contracts

Souhrn

Tato diplomová práce je věnována problematice veřejných zakázek, konkrétně dodržování hlavních zásad zadávacích řízení s cílem zhodnotit, zda platná úprava dostatečně řeší pravidla transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. V České republice je přibližně 60 % zadávacích řízení zadáváno v režimu veřejných zakázek, které jsou velmi často financovány z evropských fondů. Aby nedocházelo k napadání zadávacích řízení, a tím k jejich protahování či dokonce zrušení, je velmi důležité, aby zadavatelé a dodavatelé postupovali podle zákona a řídili se hlavními pravidly zadávacích řízení. V teoretické části se práce zaměřuje na zhodnocení platné právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, literární rešerši a vysvětlení důležitých pojmů z oblasti zadávání veřejných zakázek. Součástí praktické části je kvalitativní šetření týkající se platné právní úpravy a zásad zadávání. A dále pak komparace platné právní úpravy upravující zadávání veřejných zakázek s konkrétními případy z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a s rozhodnutími národních soudů. Závěr práce obsahuje zhodnocení praktické části včetně doporučení, která by donutila zadavatele zadávat veřejné zakázky transparentně a podle hlavních pravidel zadávacích řízení.

Klíčová slova: veřejná zakázka, transparentnost, rovné zacházení, diskriminace, zadavatel, dodavatel, kvalifikační předpoklady, zadávací řízení.

Summary

This Graduation thesis deals with the problematic issues related to Public contracts, primarily the observance of the main principles in awarding of public contracts with the aim to evaluate if valid regulation sufficiently solves the rules of transparency, equal treatment and non-discrimination. In the Czech Republic there are approximately 60 % of qualifications awarded in the mode of Public contracts that are often being financed from the European funds. For the reason of non-charging the qualifications and thus their prolongation or even cancellation, it is very important that the tenderers and suppliers are proceeding according to the law and following the main rules for qualifications. The theoretical part focuses on the analysis of valid law regulation in the field of Public contracts, literal search and explaining of the important terms from the field of qualifications. The practical part also includes a quality inquiry concerning valid law regulation and principles of awarding. The further part is a comparison of the valid law regulation which conditions the awarding of qualifications with the specific examples from the decision-making practice of the Office for Protection of Competition and with the decisions of national courts. The conclusion of the Graduation thesis contains the evaluation of the practical part including the recommendation that would make the tenderers award the Public contracts on a transparent way and according to the essential principles of the qualifications.

Keywords: Public Contract, supplier, transparency, equal treatment, discrimination, tenderer, qualifying preconditions, public procurement.

Obsah

1	Úvod.....	12
2	Cíl práce a metodika	14
3	Přehled řešené problematiky.....	15
3.1	Platná právní úprava týkající se veřejných zakázek.....	15
3.1.1	Přehled platné právní úpravy upravující veřejné zakázky	15
3.1.2	Aktuální situace a budoucnost zákona o veřejných zakázkách	20
3.1.3	Platná právní úprava zadávání veřejných zakázek v Evropské unii	22
3.2	Objasnění základních pojmů k problematice veřejných zakázek	23
3.2.1	Pojem veřejná zakázka.....	23
3.2.2	Dělení veřejných zakázek v ČR.....	24
3.2.3	Zadavatel a jeho druhy.....	29
3.2.4	Hlavní zásady zadávání veřejných zakázek	30
3.2.4.1	Zásada transparentnosti	30
3.2.4.2	Zásada zákazu diskriminace	34
3.2.4.3	Zásada rovného zacházení	34
3.2.4.4	Zásady „3E“	35
3.2.5	Kvalifikační předpoklady	37
3.2.5.1	Základní kvalifikační předpoklady	38

3.2.5.2	Profesní kvalifikační předpoklady.....	39
3.2.5.3	Technické kvalifikační předpoklady	40
3.3	Kontrola ve veřejném zadávání.....	41
4	Praktická část	45
4.1	Kvalitativní šetření	45
4.2	Rozhodovací praxe ÚOHS a platná právní úprava	48
4.2.1	Komparace platné právní úpravy s konkrétními případy z rozhodovací praxe ÚOHS	48
4.2.2	Nejčastější pochybení zadavatelů dle ÚOHS	57
4.2.3	Statistika veřejných zakázek dle ÚOHS	63
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	68
6	Závěr	70
7	Použité zdroje	72
8	Přílohy.....	77

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Finanční limity platné od 1. 1. 2014	25
Tabulka č. 2: Step Chart k jednacím řízením s uveřejněním s ohledem na sektorového zadavatele.....	31
Tabulka č. 3: Rozdělení respondentů dle profesí.....	45

Seznam grafů

Graf č. 1: Měsíční vývoj počtu zahájených veřejných zakázek.....	26
Graf č. 2: Podíl zahájených VZ dle druhu, leden – září 2015.....	27
Graf č. 3: Podíl zadaných VZ dle druhu zadávacího řízení, leden – září 2015	28
Graf č. 4: Průměrná délka správního řízení ve dnech	42
Graf č. 5: Počet přijatých podnětů v oblasti VZ	63
Graf č. 6: Počet zahájených prvostupňových řízení v oblasti VZ	64
Graf č. 7: Počty správních řízení v oblasti VZ zahájených na návrh a ex offó	65
Graf č. 8: Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí v oblasti VZ.....	66
Graf č. 9: Počet podaných rozkladů v oblasti VZ.....	66
Graf č. 10: Zpochybněná rozhodnutí ÚOHS o veřejných zakázkách (2014)	67

Seznam zkratk

ZVZ Zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách

ÚOHS Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

SŘ Správní řád

VZ Veřejná zakázka

EU Evropská unie

PPN Public Procurement Network

1 Úvod

Veřejné zakázky jsou v dnešní době často diskutovaným tématem. Jedná se především o diskuzi, jak upravit zákony, aby nedocházelo k nekalé soutěži a chybám při přidělování veřejných zakázek dodavatelům. Zákon o veřejných zakázkách patří k nejčastěji novelizovaným zákonům, nyní se pohybujeme okolo čísla 22. V naší republice tvoří cca padesát procent vypisovaného ročního objemu veřejných zakázek stavební veřejné zakázky. Tyto zakázky mohou být nejvíce zneužívány a nadhodnocovány. Příčin je více. Nejzávažnějším problémem je páchání korupčního jednání. Další příčinou nadhodnocení veřejné zakázky může být například špatné chápání a aplikování zákona do zadávacích řízení, či chybějící praxe v oblasti veřejných zakázek nebo neadekvátní vzdělání zaměstnanců zadavatele. V minulých letech se u stavebních zakázek silně projevila ekonomická krize, což vedlo často k likvidaci některých firem v oboru vzhledem k tlaku konkurence. Tato situace se ale v letošním roce velmi změnila. Došlo ke zvýšení počtu investic a tím k uvolnění situace na trhu, jelikož dodavatelé již nemusí snižovat ceny pod hranici výrobních nákladů, což se v minulých letech bohužel často stávalo. Tato diplomová práce se podrobněji zabývá problematikou zadávání veřejných zakázek, konkrétně tím, jak jsou dodržovány hlavní zásady zadávacích řízení. Těmito zásadami je zásada transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Zadavatelé by měli postupovat při zadávacích řízeních vždy tak, aby nebylo možné zpochybnit, že se snažili ze všech sil těmito zásadami řídit. Je velmi těžké vypsát zadávací řízení tak, aby nebylo zpochybněno dodržení pravidel zadávání veřejných zakázek.

Součástí studia na Provozně ekonomické fakultě byla tematika evropských fondů. Podrobně byly studovány operační programy a také problematika veřejných zakázek a jejich financování z evropských fondů. Tyto dotace jsou přidělovány na základě výběrových řízení, která jsou nezdědká zadávána v režimu veřejných zakázek. Téma dodržování zásad transparentního a nediskriminačního zadávacího řízení tedy se studiem úzce souvisí.

Zadávání veřejných zakázek musí probíhat průhledným, právně korektním a předvídatelným způsobem za předem jasně a srozumitelně stanovených podmínek. Transparentnost procesu zadávání veřejných zakázek je nejen podmínkou existence účinné hospodářské soutěže mezi

jednotlivými dodavateli, ale také nezbytným předpokladem účelného a efektivního vynakládání veřejných prostředků.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je zhodnocení, zda platná právní úprava dostatečně řeší tři hlavní zásady zadávání veřejných zakázek. Jedná se o pravidla transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace v rámci zákona č. 137/2006 Sb. O veřejných zakázkách. Součástí cíle diplomové práce je návrh opatření, která by donutila zadavatele lépe zajistit dodržování těchto pravidel. Teoretická část se zabývá platnou právní úpravou, kterou se řídí zadávání veřejných zakázek v České republice a objasněním základních pojmů vztahujících se k problematice veřejných zakázek, dále bude obsahovat literární rešerši odborných článků a publikací. Praktická část práce je obsažena ve čtvrté a páté kapitole. Čtvrtá kapitola obsahuje kvalitativní šetření formou rozhovoru nebo dotazníku s vybranými odborníky, zabývajícími se problematikou v oboru veřejných zakázek. Součástí čtvrté kapitoly je také komparace platné právní úpravy s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V páté kapitole a v závěru práce budou vyhodnoceny výstupy provedené analýzy právních předpisů, kvalitativního výzkumu a komparace metodou syntézy a zároveň budou provedena doporučení, která by zajistila lepší a důkladnější dodržování hlavních pravidel zadávacích řízení.

3 Přehled řešené problematiky

3.1 Platná právní úprava týkající se veřejných zakázek

V této části se zmíním o platné právní úpravě týkající se veřejných zakázek. Jedná se nejen o zákony a právní předpisy České republiky, ale také o zákony a předpisy Evropské unie.

3.1.1 Přehled platné právní úpravy upravující veřejné zakázky

Základním kamenem platné právní úpravy týkající se veřejných zakázek v ČR je zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ), který upravuje průběh zadávacích řízení v ČR. Tento zákon nahradil zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, je účinný od 1. 7. 2006 a je provázen celou řadou dalších zákonů, které zde vzhledem k rozsáhlému výčtu nebudu uvádět (1). Pro zadavatele i dodavatele veřejných zakázek je důležitým dokumentem Metodika zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů. Tento dokument vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj, konkrétně Odbor práva veřejných zakázek a koncesí. „Metodika se zaměřuje na výklad ucelených institutů a postupů zadávání veřejných zakázek, zejména z praktického hlediska. Cílem materiálu je překlenout mezeru mezi legislativním textem a praktickým uplatněním ustanovení zákona v souvislostech, s vazbou na související právní předpisy, judikaturu Evropského soudního dvora a rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Jedná se o dokument, který slouží jako nástroj nejen pro zadavatele a dodavatele, ale také pro všechny subjekty, které se se zákonem o veřejných zakázkách jakýmkoli způsobem setkávají. Oproti předchozí verzi byl text doplněn o metodiku veřejných zakázek malého rozsahu. Celá problematika veřejných zakázek je v metodice uspořádána do systematických bloků, které navíc obsahují velké množství vnitřních hypertextových odkazů. Uživatel se tak díky přehlednému způsobu zpracování v dokumentu může dobře orientovat a vždy nalezne kompletní výklad k danému tématu. Uveřejnění metodiky představuje další významný krok k posílení transparentnosti zadávání veřejných zakázek. Metodika podporuje správnou aplikaci zákona a upřesňuje požadavky, které z něj vyplývají. Metodika není právně závazným výkladem ZVZ, vytváří však podpůrný prostředek pro aplikaci zadávání veřejných zakázek do praxe“ (2). Důležitou součástí platné právní úpravy je nařízení vlády č. 77/2008Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou – Ministerstvem obrany, pro které platí

zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu. Toto nařízení určuje finanční limity veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce (3).

Vzhledem k dosažení co největší transparentnosti zadávacích řízení dochází k častým novelizacím ZVZ. V posledních letech byly přijaty například tyto novely:

Zákon č. 179/2010 Sb. – tzv. velká novela zákona č. 137/2006 Sb. O veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl uveřejněn ve Sbírce listin dne 8. června 2010 měl za úkol zjednodušit proces zadávání veřejných zakázek a zvýšení transparentnosti při nakládání s veřejnými prostředky. Tato novela mimo jiné transponovala do našeho právního řádu evropskou směrnici 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel. Novela nabyla účinnosti dne 15. září 2010 a přinesla rozsáhlé změny (4). Jedná se například o:

- „Zavedení nových pojmů, například profil zadavatele a citlivá činnost.
- Podmínky použití jednacích řízení s uveřejněním a bez uveřejnění.
- Omezování počtu zájemců, změna podmínek účasti uchazečů ve zjednodušeném podlimitním řízení.
- Podmínky poskytování zadávací dokumentace a dotazů k zadávací dokumentaci.
- Prokazování kvalifikace uchazečem.
- Podmínky účasti subdodavatele.
- Způsob placení jistoty.
- Způsob a podmínky při hodnocení nabídek.
- Podmínky použití opčního práva.
- Pravidla soutěže o návrh.
- Nová úprava rámcové smlouvy.
- Způsoby doručování prostřednictvím datových schránek“ (5).

„V rámci výše uvedených změn vnikly následující povinnosti: povinnost zadavatele uveřejnit písemnou výzvu k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení na svém profilu, povinnost přijmout a hodnotit nabídku dodavatele, který nebyl vyzván k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení, zadavatel nebude moci zrušit zjednodušené podlimitní řízení bez důvodu, povinnost zadavatele vracet originál bankovní

záruky a právo uchazeče poskytovat jistotu formou pojištění záruky, povinnost zadavatele sdělovat nabídkovou cenu při otevírání obálek, povinnost zadavatele vyhotovit o posouzení kvalifikace písemný protokol, doklady prokazující kvalifikaci ve slovenském jazyce nemusí být úředně přeloženy. Pokud se zadavatel rozhodne pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, novela zavádí povinnost stanovit vždy dílčí hodnotící kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Dílčí hodnotící kritéria se pak musí vztahovat k nabízenému plnění veřejné zakázky, přičemž jimi mohou být zejména nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro dokončení. V oblasti prokazování kvalifikace je kromě změn v základních kvalifikačních předpokladech zásadní změnou způsob předkládání dokladů prokazujících kvalifikaci; nově totiž uchazeči bude postačovat, pokud v nabídce předloží prosté kopie dokladů; zadavatel potom bude mít právo si před uzavřením smlouvy vyžádat originály či úředně ověřené kopie těchto dokladů od vybraného uchazeče“ (5).

Vyhláška č. 9/2011 Sb., kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody (6).

Zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů a ve znění Sdělení Ministerstva vnitra ČR o opravě tiskové chyby v zákoně č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Cílem této novely je posílení transparentnosti celého zadávacího procesu, zefektivnění výběrových řízení a minimalizace nedostatků ZVZ. Klíčovými změnami jsou například razantní snížení limitů pro veřejné zakázky, zvýšení nároků na přípravu veřejné zakázky, zrušení losování a povinnost zadavatel uveřejňovat smlouvy, skutečně uhrazenou cenu za veřejnou zakázku a seznam subdodavatelů. Dříve byla tato novela nazývána „protikorupční“, jelikož zavedla povinnost zrušit zadávací řízení v případě podání jedné nabídky, což se ale u nákupu výzkumných či zdravotnických zařízení neosvědčilo. Zadavatel bude povinen odůvodnit účelnost zakázky, zveřejňovat smlouvy a

skutečně uhrazené ceny. Dokumenty o zadávacím řízení budou veřejné a dodavatel bude povinen informovat o svých subdodavatelích (7).

Technická novela zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách z roku 2014 modifikovala ustanovení z transparentní novely z roku 2012 (8). Tato novela vznikla na základě zkušeností z praxe a upravuje neproblémovější části zákona. Řeší například tyto změny:

- „Zvýšení limitů pro povinný postup dle ZVZ – pro veřejné zakázky na stavební práce z 3 milionů na 6, pro veřejné zakázky na dodávky a na služby z 1 na 2 miliony korun bez DPH.
- Umožnění pokračování v opakovaném zadávacím řízení i v případě, kdy zůstane k hodnocení pouze jedna nabídka (po splnění daných podmínek).
- Zrušení institutu osoby se zvláštní způsobilostí a souvisejícího vzdělávacího programu.
- Zrušení povinnosti vyjádření osoby s odbornou způsobilostí k zadávacím podmínkám u nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce (osoba s odbornou způsobilostí však musí být u nadlimitních veřejných zakázek na stavební práce členem hodnotící komise).
- Umožnění dodatečného prokázání splnění kvalifikace - skutečnosti rozhodné pro splnění kvalifikace mohou nastat až po uplynutí lhůty pro podání nabídek (pokud bude kvalifikace prokazována dodatečně v souladu s § 59 ZVZ).
- Povinnost poskytnout ÚOHS zadávací dokumentaci včetně dodatečných informací v elektronické podobě (vymezen nový správní delikt vyplývající z nedodržení této povinnosti včetně stanovení výše pokuty).
- Zrušení povinnosti uveřejnit předběžné oznámení u opakovaného zadávacího řízení.
- Zrušení zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který by vymezoval komodity povinně zadávaná za využití elektronické aukce.
- Povinnost uveřejnit textovou část zadávací dokumentace, v případě zadávání zakázek v užším řízení či jednacím řízení s uveřejněním, spolu s odesláním výzvy k podání nabídek.
- Odložení povinnosti zařadit do hodnotící komise u významné veřejné zakázky osobu vedenou v seznamu hodnotitelů.

- Upraveno zákonné zmocnění k vydání podzákonného právního předpisu, a to ve vztahu k zapisování do seznamu hodnotitelů.
- Odložení povinnosti předložit vládě oponentní posudky v případě zadávání významné veřejné zakázky.
- Povinnost umožnit do uzavření smlouvy všem uchazečům, jejichž nabídky byly předmětem posouzení, na jejich žádost nahlédnout do zprávy o posouzení a hodnocení nabídek a pořídit si z ní výpisy, kopie nebo její opisy.
- Prodloužení lhůty, ve které je zadavatel povinen odeslat ÚOHS své vyjádření k obdrženému návrhu, na 10 kalendářních dnů.
- Počátek běhu lhůty pro vydání rozhodnutí ÚOHS podmíněn více okolnostmi (§ 114 odst. 7 ZVZ).
- Zrušení možnosti nahlížení do nabídek uchazečů, které jsou součástí spisu u ÚOHS.
- Zrušení povinnosti uveřejnit na profilu zadavatele smlouvy na plnění veřejných zakázek zadáných na základě rámcové smlouvy nebo v dynamickém nákupním systému, jejichž cena nepřesáhne 500 000 Kč bez DPH“ (9).

Zákon č. 40/2015 Sb. (Dílčí novela zákona o veřejných zakázkách). Tato dílčí novela zákona o veřejných zakázkách vstoupila v účinnost 6. 3. 2015 a byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 40/2015 Sb. Tato novela řeší nejzásadnější problémy zadávání zakázek v meziobdobí, než bude přijat nový zákon, tzn. do dubna 2016. Zásadními změnami, které přináší tato novela zákona, jsou:

- Upravuje se formulace podmínek pro zadávání dodatečných stavebních prací a dodatečných služeb podle nové směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU. Podle této úpravy je nutné, aby potřeba dodatečných stavebních prací nebo dodatečných služeb nastala v důsledku okolností, které zadavatel nemohl předvídat, nejde tedy jen o okolnosti objektivně nepředvídané.
- Ruší se povinnost zrušit zadávací řízení, pokud zadavatel obdrží jednu nabídku nebo mu zbyde jedna nabídka k hodnocení.
- Nově může zadavatel použít při výběru ekonomicky nejvýhodnější nabídky použít jako jedno z dílčích hodnotících kritérií i hodnocení organizace, kvalifikace a

zkušeností pracovníků, mohou se tedy hodnotit týmy podílející se na plnění veřejné zakázky.

- Vysokoškolské tituly se nově mohou předkládat v latinském jazyce bez úředně ověřeného překladu do českého jazyka.
- U schvalování odůvodnění významných veřejných zakázek vládou už není povinnost předložit oponentní odborné vyjádření (10).

Novela je logickou reakcí na nežádoucí praxi ze strany zadavatelů, kdy je u velké části zakázek předmětem hodnocení nejnižší nabídková cena. Cena představuje správné hodnotící kritérium v případě, že je zadavatel schopen vymezit jednoznačně kvalitu plnění, což může být u předmětů běžně dostupných na trhu. U veřejných zakázek, kde je vyšší podíl duševní činnosti, se naopak jedná o kritérium nevhodné. Proto novela umožnila i další dílčí hodnotící kritéria. „Dílčími hodnotícími kritérii mohou být také organizace, kvalifikace a zkušenosti osob zapojených do realizace veřejné zakázky, pokud mají významný dopad na její plnění. V případě, že se zadavatel rozhodne hodnotit tým osob, které mají plnit veřejné zakázky, vyžaduje zákon, aby existovala silná vazba mezi tímto týmem a plněním veřejné zakázky. Toto nové dílčí hodnotící kritérium se uplatní především u služeb, které nejsou běžné a nelze tedy snadno zaměnit osoby. Novela v rámci hodnocení ekonomické výhodnosti přináší posun směrem k sociálnímu zadávání. Zadavatel může zohlednit vliv nabídky na zaměstnanost osob se zdravotním postižením nebo osob se ztíženým přístupem na trh práce. Jedná se například o absolventy nebo dlouhodobě nezaměstnané (11).

3.1.2 Aktuální situace a budoucnost zákona o veřejných zakázkách

Ministerstvo pro místní rozvoj mělo v letošním roce velmi náročnou úlohu. Kromě technické novely zákona o veřejných zakázkách pracovalo současně na novém zákoně. Nový zákon, který se bude jmenovat zákon o zadávacích řízeních, by měl v roce 2016 nahradit stávající, vzbuzuje velkou pozornost, jelikož tento zákon je právním předpisem, jenž ovlivní veřejné zadávání v ČR na řadu let dopředu. Na návrhu nového zákona spolupracovali kromě pracovníků Ministerstva pro místní rozvoj, také členové komor a v neposlední řadě také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Ten vnesl do tvorby zákona veškeré své zkušenosti s aplikací dosavadní právní úpravy v oblasti dohledu a usiluje zejména o maximální transparentnost a efektivitu zadávání.

Nový zákon se bude jmenovat zákon o řízeních. Návrh zákona byl na začátku října 2015 schválen vládou a byl odeslán do poslanecké sněmovny. Důvodem pro vznik nového zákona je mimo jiné změna evropské právní úpravy. Jelikož musí členské země Evropské unie promítnout tyto změny do národních předpisů ve lhůtě dvou let, měl by nový zákon platit nejpozději od dubna 2016. Nový zákon bude řešit podmínky zadávacího řízení. Nový zákon by neměl být chápán jako striktní předpis, nýbrž pouze jako návod, jak by měli zadavatelé v zadávacích řízeních postupovat. Zadavatelé tím získají větší pravomoc, měli by však postupovat přiměřeně a transparentně (12).

Hlavní změny, které přináší nový zákon, jsou tyto: Nová norma by měla zjednodušit zadávání zakázek zejména s ohledem na starosty obcí. Zákon zakazuje uzavřít smlouvu s účastníkem tendru, který nesplňuje požadavky zákona či zadavatele. Zavádí se více povinných hodnotících kritérií, z čehož vyplývá, že nebude muset pokaždé soutěžit výhradně na nejnižší nabídnutou cenu, jak je tomu nyní. Jedná se například o to, že ekonomická výhodnost nabídek se bude hodnotit na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny nebo nákladů životního cyklu a kvality, zadavatel bude moci definovat v zadávacích podmínkách mimořádně nízkou cenu. Zákon umožní vyloučit nespolehlivého dodavatele, který předchozí zakázku nedokončil nebo pokazil, a přesto se hlásí do dalšího výběrového řízení. Zákon výrazně sníží administrativní zátěž, protože již nebude třeba ke každé nabídce vyhotovovat protokol (12).

„Jak uvádí A. Schelleová (2014, s. 11) je zadávání veřejných zakázek v současné době velice sledovanou oblastí, neboť při něm dochází k přerozdělování velkého množství veřejných prostředků. Zadávání veřejných zakázek je důležitým tématem nejen na národní úrovni, ale i na úrovni mezinárodní. V posledních letech prošla právní úprava dynamickým vývojem zejména s ohledem na transpozici směrnic Evropské unie do našeho právního řádu a řadu novel ZVZ“ (13).

„V současné době se nacházíme v unikátním časovém období, kdy skončil dlouhotrvající trend pozvolného zpřísnování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a byl nastolen jiný trend, který naopak řadu nových povinností zadavatelů či zakázaných postupů ruší, a poskytuje tak zadavatelům nové možnosti při zadávání veřejných zakázek“ (14).

Ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová k novému zákonu uvedla: „Snažili jsme se po celou dobu přípravy komunikovat se všemi zákonodárci a vysvětlit jim všechny přínosy

nového zákona. Debatuji s nimi, aby norma mohla být účinná do dubna příštího roku. Nejde jen o to, že zákon je potřeba přijmout v souvislosti s přijetím evropských směrnic, přináší také zadavatelům řadu možností, jak dosáhnout kvalitního plnění veřejné zakázky. Je určen pro poctivé zadavatele, kteří chtějí kvalitně zadávat veřejné soutěže“ (15).

Nový zákon je spojen s mnoha očekáváními. Na jednu stranu jde o příležitost pro vyřešení mnoha často i dost zásadních problémů plynoucích ze současné regulace, zároveň je jasné, že s novým zákonem a jeho uváděním do praxe je spojena celá řada rizik. Nový zákon je soustavou pravidel pro zadávání a v žádném případě nemá být metodickým návodem. Z toho plyne zásadní úkol pro Ministerstvo pro místní rozvoj, aby včas připravilo soubor metodických nástrojů pro zadavatele a dodavatele.

3.1.3 Platná právní úprava zadávání veřejných zakázek v Evropské unii

Vzhledem k členství České republiky v Evropské unii (dále jen „EU“) jsme povinni transportovat do českého právního celou řadu směrnic EU, které upravují zadávání zakázek.

„V roce 2014 byl přijat balíček evropských směrnic obsahující právní úpravu veřejných zakázek v EU, které byly zveřejněny v Úředním věstníku EU v únoru 2014. Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU, o zadávání veřejných zakázek, která ruší dřívější zadávací směrnice 2004/18/ES a o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. 2. 2014, o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, která ruší dřívější sektorovou směrnici 2004/17/ES a dále pak směrnice 2014/23/EU, o udělování koncesí (16), (17). Hlavním cílem nové právní úpravy zadávání veřejných zakázek je zjednodušení procesu zadávání a snížení administrativní zátěže, čehož má být dosaženo prostředky elektronického zadávání. Opatření mají v důsledku přinést zvýšení efektivity procesu zadávání veřejných zakázek a úsporu finančních prostředků s tím spojených. Nová právní úprava dále odstraňuje překážky vstupu malých a středních podniků na trh veřejných zakázek, a to zejména zjednodušením nároků na předkládanou dokumentaci, možností prokázat kvalifikaci použitím jednotného formuláře, omezením požadavku na obrat ve výši dvojnásobku předpokládané hodnoty zakázky nebo možností rozdělit veřejné zakázky na části. Zadávání VZ má být dle nových směrnic zároveň zasazeno do širšího kontextu obecných společensko-

politických cílů, jako jsou například ochrana životního prostředí, zavádění inovací či boj proti klimatickým změnám, a podporovat jejich dosažení“ (18).

Z výše uvedeného je zřejmé, že platná právní úprava upravující veřejné zakázky je poměrně rozsáhlá. Hlavním důvodem častých novel je snaha zákonodárců o co největší transparentnost celého řízení jednotlivých veřejných zakázek.

3.2 Objasnění základních pojmů k problematice veřejných zakázek

V této části zmíním a vysvětlím některé klíčové pojmy vztahující se k veřejným zakázkám.

3.2.1 Pojem veřejná zakázka

Zákon definuje pojem veřejná zakázka v § 7 takto: „Veřejnou zakázkou v České republice je dle zákona taková zakázka, která je realizovaná na základě písemné smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací“ (1).

Uzavření smlouvy je na základě předcházející zadávacího řízení. Zadavatel je povinen veřejnou zakázku zadat podle zákona o veřejných zakázkách a po celou dobu řízení postupovat v souladu s tímto zákonem. Hlavní povinností je rovné zacházení s jednotlivými uchazeči bez diskriminace a dodržení zásady transparentnosti. Veřejné zakázky jsou zadávány především za účelem úspory finančních prostředků. Těchto úspor lze dosáhnout vytvořením transparentního soutěžního prostředí, které zabezpečí účelnost a efektivnost vynakládaných finančních prostředků, většinou veřejných a zprůhlednění celého řízení veřejné zakázky, což by mělo eliminovat možnost korupce, tzn. zneužití důvěryhodného postavení k osobnímu prospěchu (1).

Metodika zadávání veřejných zakázek uvádí, že aby se jednalo o veřejnou zakázku, musí být současně splněny tyto podmínky:

- „Zakázka musí být zadávána osobou, která je zadavatelem veřejných zakázek,
- Zakázka musí zahrnovat prvek úplaty na straně zadavatele (byť i jen potenciální),
- Musí se jednat o zakázku na dodávky, služby nebo stavební práce“ (2).

3.2.2 Dělení veřejných zakázek v ČR

„Veřejné zakázky dle zákona se dělí v první řadě dle předmětu zakázky, a to na tyto druhy veřejných zakázek:

- veřejné zakázky na dodávky,
- veřejné zakázky na stavební práce,
- veřejné zakázky na služby.

Veřejná zakázka na dodávky je taková zakázka, jejímž předmětem je pořízení věci (dále jen „zboží“), a to zejména formou koupě, koupě zboží na splátky, nájmu nebo pachtu zboží nebo nájmu nebo pachtu zboží s právem následné koupě (leasing). Veřejná zakázka na stavební práce spočívá zejména v provedení stavebních prací či zhotovení stavby. Poslední kategorií je veřejná zakázka na služby, do které patří zakázky, které nejsou ani veřejnou zakázkou na dodávky ani zakázkou na stavební práce“ (1).

„Dalším hlediskem dělení veřejných zakázek je dělení dle výše předpokládané hodnoty zakázky. V tomto případě jsou to:

- nadlimitní veřejné zakázky,
- podlimitní veřejné zakázky,
- veřejné zakázky malého rozsahu“ (1).

Hodnotu zakázky stanoví zadavatel před zahájením zadávacího řízení v souladu se zákonem. Pokud se jedná o nadlimitní veřejnou zakázku, znamená to, že její předpokládaná hodnota bez DPH dosáhne minimálního finančního limitu stanoveného právním předpisem – viz níže tabulka č. 1. Podlimitní veřejná zakázka je ohraničena stejnými limity jako nadlimitní veřejná zakázka, ale je to pro ni maximum, které nesmí dosáhnout, dalším limitem je minimální výše hodnoty zakázky, která závisí na předmětu díla (např. u veřejných zakázek na stavební práce činí min. výše hodnoty zakázky 6.000.000 Kč). Veřejnou zakázku malého rozsahu můžeme definovat jako zakázku, jejíž předpokládaná hodnota nedosáhne v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby 2.000.000 Kč bez DPH a v případě stavebních prací 6.000.000 Kč Finanční limity pro jednotlivé kategorie zadavatelů a druhy veřejných zakázek stanoví hranici mezi nadlimitní a podlimitní veřejnou zakázkou; stanovený limit

představuje nejnižší hodnotu nadlimitní veřejné zakázky. Finanční limity pro jednotlivé kategorie zadavatelů, oblasti a druhy veřejných zakázek, případně kategorie dodávek a služeb stanovuje Nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek (ve znění nařízení vlády č. 456/2013 Sb.), výše limitů jsou uvedeny v tabulce č. 1 (2), (3).

Tabulka č. 1: Finanční limity platné od 1. 1. 2014

	zadavatel	VZ nadodávky (finanční limit v Kč)	VZ na služby (finanční limit v Kč)	VZ nastavební práce (finanční limit v Kč)
Nadlimitní veřejné zakázky	ČR a státní příspěvkové organizace	3 395 000,00	3 395 000,00	131 402 000,00
	Územně samosprávné celky, příspěvkové organizace, jiné právnické osoby dle §2 odst. 2 písm. D) zákona, a dotovaný zadavatel	5 244 000,00	5 244 000,00	131 402 000,00
	Sektorový zadavatel	10 489 000,00	10 489 000,00	131 402 000,00
	Zadavatelé uvedení v § 2 odst. 2 nebo §2 odst. 6 zákona, v případě VZ v oblasti obrany nebo bezpečnosti	10 489 000,00	10 489 000,00	131 402 000,00
Podlimitní veřejné zakázky		≥2 000 000,00	≥2 000 000,00	≥6 000 000,00
Veřejné zakázky malého rozsahu		(0;2 000 000,00)	(0;2 000 000,00)	(0;6 000 000,00)

Zdroj: Portál o veřejných zakázkách a koncesích: Metodika zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách [online] [cit. 2015-10-31] Dostupné na [www: <http://www.portal-vz.cz/Metodiky-stanoviska](http://www.portal-vz.cz/Metodiky-stanoviska)

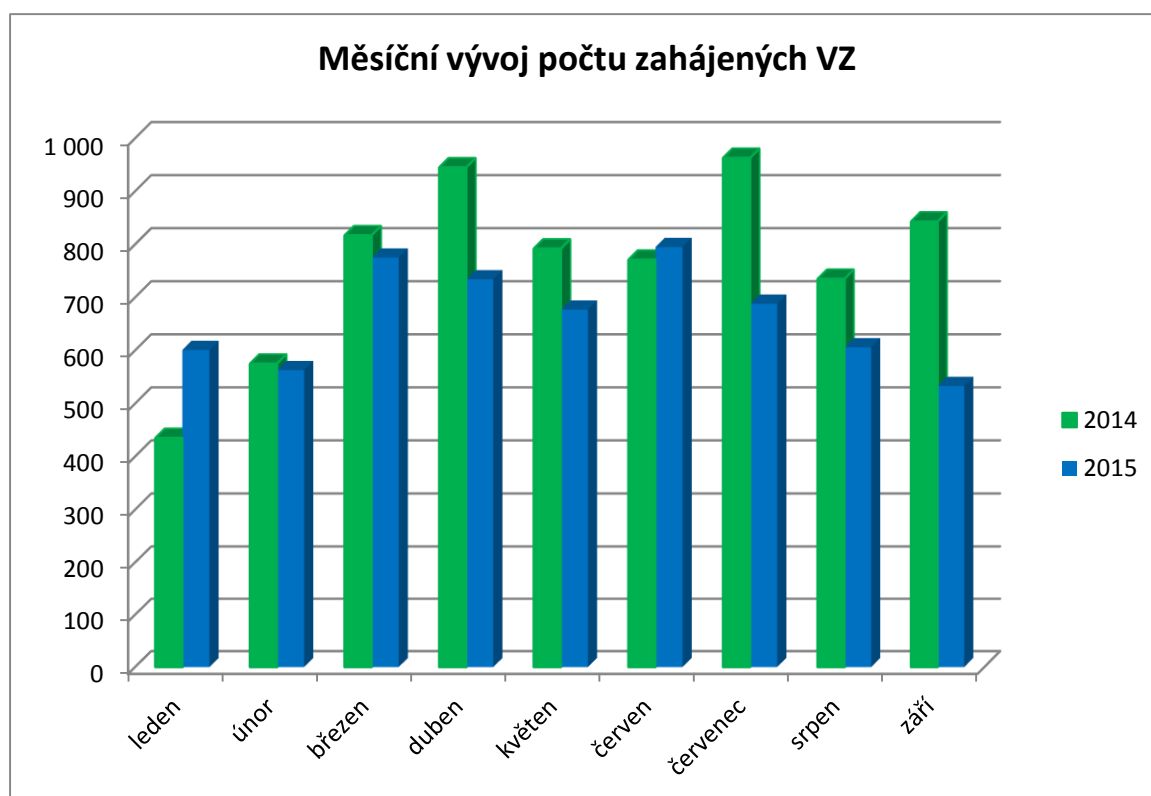
Třetím způsobem dělení veřejných zakázek je dle formy zadávacího řízení. Zákon zmiňuje tyto formy zadávacího řízení:

- otevřené řízení,
- užší řízení,
- jednací řízení s uveřejněním,
- jednací řízení bez uveřejnění,
- soutěžní dialog,

- zjednodušené podlimitní řízení
- dynamický nákupní systém (1), (2).

Ministerstvo pro místní rozvoj zveřejňuje na svých stránkách statistiky veřejných zakázek. Ve vybraných níže uvedených grafech můžeme vidět vývoj počtu zahájených veřejných zakázek, podíl zahájených veřejných zakázek dle jejich druhu a podíl zadávacích řízení dle druhu. Jedná se o informace za období leden – září 2015 a srovnání se stejným obdobím roku 2014 (19).

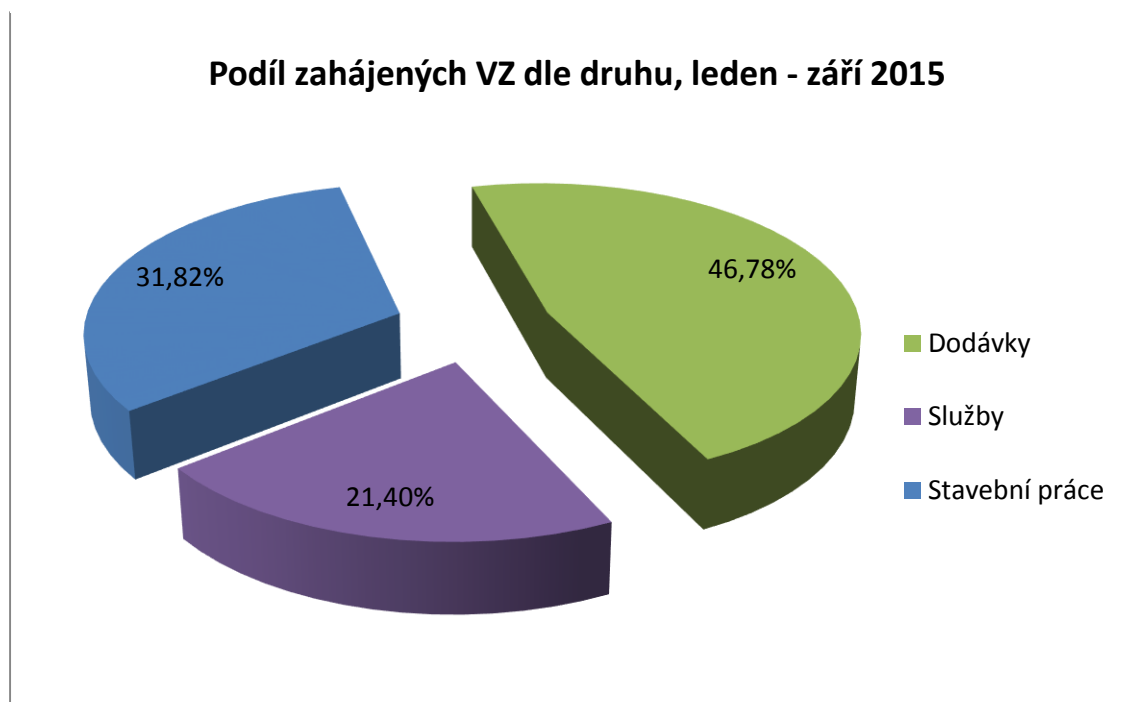
Graf č. 1: Měsíční vývoj počtu zahájených veřejných zakázek

Zdroj: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazk/Statisticke-udaje-o-verejnych-zakazkach>

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že v roce 2014 bylo zahájeno v období leden – září 6876 veřejných zakázek, v roce 2015 to bylo méně veřejných zakázek, a to 5972.

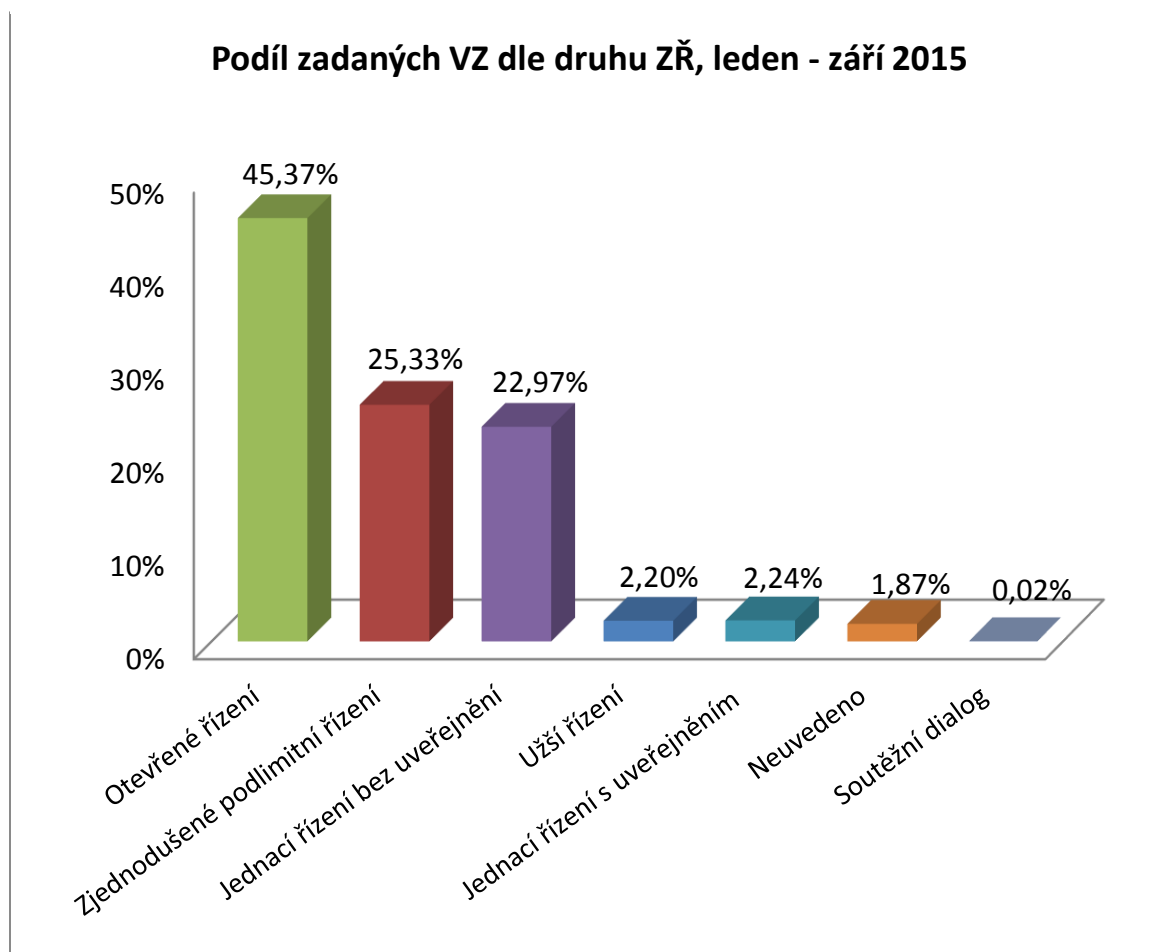
Graf č. 2: Podíl zahájených VZ dle druhu, leden – září 2015

Zdroj: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazk/Statisticke-udaje-o-verejnych-zakazkach>

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že největší podíl zahájených veřejných zakázek měly v období leden – září 2015 veřejné zakázky na dodávky.

Graf č. 3: Podíl zadaných VZ dle druhu zadávacího řízení, leden – září 2015

Zdroj: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazk/Statisticke-udaje-o-verejnych-zakazkach>

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce zadaných veřejných zakázek v období leden – září 2015 bylo zadáno v otevřeném řízení.

3.2.3 Zadavatel a jeho druhy

Zákon o veřejných zakázkách definuje pojem zadavatel v § 2 a 3. Zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku. Za jednoho zadavatele se považuje i několik zadavatelů, pokud se sdruží či jinak spojí pro účely společného postupu směřujícího k zadání veřejné zakázky. Předpokladem je však písemná dohoda těchto osob. V ČR existují 3 druhy zadavatelů. „Veřejným zadavatelem může být např. Česká republika či státní příspěvková organizace; územní samosprávné celky nebo příspěvkové organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávné nebo jiná právnická osoba, jejíž činností je uspokojování potřeb veřejného zájmu. “Veřejný zadavatel může zadat nadlimitní i podlimitní veřejnou zakázku. Při zadání veřejné zakázky může použít otevřené nebo užší řízení, dále pak jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, soutěžní dialog nebo zjednodušené podlimitní řízení za předpokladu, že dodrží zadávací podmínky dle zákona. „Dotovaný zadavatel je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50% z peněžních prostředků z veřejných zdrojů nebo pokud peněžní prostředky poskytnuté na veřejnou zakázku z těchto zdrojů přesahují 200 000 000,00 Kč.“ Jedná se například o stavbu zdravotnických a sportovních zařízení nebo zařízení pro rekreaci a volný čas. Dotovaný zadavatel se řídí ustanoveními zákona platnými pro veřejného zadavatele. Sektorový zadavatel je právnická nebo fyzická osoba, která vykonává některou z relevantních činností podle §4 ZVZ, a to v odvětví plynárenství, teplárenství, elektroenergetiky, vodárenství atd. Sektorový zadavatel může pro zadání jakékoliv veřejné zakázky použít otevřené řízení, užší řízení, dále pak jednací řízení s uveřejněním, a to bez naplnění dalších zákonných podmínek. Jednací řízení bez uveřejnění může sektorový zadavatel využít rovněž, ale s tím rozdílem, že zde již musí splnit zákonem stanovené podmínky. Sektorový zadavatel naopak nemůže pro zadání veřejné zakázky použít soutěžní dialog nebo zjednodušené podlimitní řízení, ty jsou určeny pouze pro zadavatele veřejné a dotované. Kromě těchto zadavatelů existuje ještě také centrální zadavatel. Centrální zadavatel je takový zadavatel, jehož prostřednictvím je umožněno pořizovat dodávky, služby či stavební práce, aniž by sami museli podstupovat zadávací řízení. Zákon neomezuje, která osoba je centrálním zadavatelem, ale je to výhradě veřejný zadavatel. Při zahájení centralizovaného zadávání uzavře zadavatel s centrálním zadavatelem smlouvu, ve které jsou upraveny podmínky zadávání (1), (2).

3.2.4 Hlavní zásady zadávání veřejných zakázek

Vzhledem k tématu diplomové práce věnuji vysvětlení zásad více prostoru. Každý zadavatel veřejných zakázek je povinen dodržovat základní zásady zadávání veřejných zakázek. Tato pravidla musí být dodržována pokaždé nezávisle na druhu zakázky a druhu výběrového řízení a po celou dobu zadávacího řízení, tzn. od přípravy zadávacích podmínek až po uzavření smlouvy.

Hlavní zásady zadávání veřejných zakázek jsou tyto:

- Zásada transparentnosti,
- zásada rovného zacházení,
- zásada zákazu diskriminace.

Schelleová mluví o zásadách takto: „Svým charakterem jde o zásady obecné povahy, které vyplývají ze Smlouvy o založení Evropského společenství. Tyto základní zásady se vztahují ke všem zadavatelům a dopadají na všechna ustanovení ZVZ“ (13).

Zásada transparentnosti zadávání veřejných zakázek je vedle zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace jednou ze základních zásad, jež musí být zadavatelem dodržena v průběhu celého zadávacího řízení. Požadavek transparentnosti je považován za nesplněný v případě, že jsou v zadavatelově postupu shledány takové prvky, které by zadávací řízení činily nekontrolovatelným, hůře kontrolovatelným, nečitelným a nepřehledným, nebo jež by vzbuzovaly pochybnosti o pravých důvodech jednotlivých kroků zadavatele.

3.2.4.1 Zásada transparentnosti

Zásada transparentnosti znamená, že zakázka musí být vždy zadána transparentním způsobem, to znamená, že by měla být zajištěna co největší průhlednost řízení, tak, aby mohlo být zadávací řízení přezkoumatelné a byla tedy možná kontrola postupu celého zadávacího řízení. Aby byla tato zásada naplněna, musí zadavatel dodržovat především tyto povinnosti:

„Pořizovat o všech významných úkonech písemnou dokumentaci v dostatečném rozsahu, který případně umožní úkony zadavatele nezávisle přezkoumat; jasně vymezit kritéria, dle kterých budou hodnoceny nabídky dodavatelů, vždy v dostatečném předstihu před samotným vypracováním nabídek; opatřit všechna rozhodnutí řádným odůvodněním;

uveřejnit smlouvu na plnění veřejné zakázky; uveřejnit skutečně uhrazenou cenu veřejné zakázky“ (2).

„Zásada transparentnosti je nezbytnou zásadou pro jakoukoliv zakázku a jejím základním účelem je zajištění průhlednosti řízení, která je nezbytná pro možnost následného přezkumu celého řízení ve všech jeho krocích a tak k možnosti jeho celkové kontroly“ (13).

Dle zákona je důležité řádně archivovat. „Zákonnou povinností zadavatele je také uchování dokumentace, aby bylo možné ověřit soulad průběhu zadávacího řízení se zákonem. Zadavatel je z důvodu transparentnosti a přezkoumatelnosti svého postupu povinen uchovávat nejen dokumentaci o veřejné zakázce, ale také záznamy o úkonech učiněných elektronicky, a to po dobu 10 let od uzavření smlouvy, její změny nebo od okamžiku zrušení zadávacího řízení“ (14).

Celý proces zadávacího řízení je velmi složitý. Níže přikládám tabulku z knihy JUDr. Andrey Schelleové, která mapuje proces zadávání v jednacím řízení s uveřejněním u sektorového zadavatele. V tabulce jsou uvedeny povinnosti zadavatele a související dokumentace včetně formy uveřejnění a lhůt. Tato tabulka mě velmi zaujala, jelikož je z ní zřejmá zmíněná složitost zadávacího řízení (13).

Tabulka č. 2: Step Chart k jednacím řízením s uveřejněním s ohledem na sektorového zadavatele

Kro k č.	Dokument/úkon	Komentář	Požado -vaná forma (pokud je)	Čas
1.	Zpracování výzvy zadavatele k podání žádostí o účast v JRSU	§29 odst. 1 ZVZ	písemně	
2.	Zveřejnění výzvy zadavatele k podání žádostí o účast ve Věstníku veřejných zakázek a Úředním věstníku EU	Formulář – Oznámení o zakázce. Vyplnit povinné položky (www.isvzus.cz)	písemně	
3.	Uveřejnění textové části zadávacích podmínek na profilu	§48 v návaznosti na § 44 ZVZ	písemně	V den, kdy zadavatel obdrží potvrzení z ISVZ, že bylo uveřejněno oznámení o VZ
4.	Poskytování dodatečných informací (pokud je potřeba)		písemně	
5.	Vypracování seznamu podaných žádostí o účast a přiřazení pořadových čísel	Ev. číslo, doba podání a identifikační údaje uchazeče	písemně	Před samotným otevíráním obálek

6.	Otevírání obálek s žádostmi o účast	Neveřejné		Ve lhůtě stanovené v oznámení
7.	Provedení kontroly žádostí o účast	Zda byly žádosti podány včas a zda žádost splňuje náležitosti právního úkonu podle OZ		
8.	Posouzení kvalifikace uchazečů	Podle podmínek vymezených v oznámení VZ		
9.	Vyloučení uchazečů, kteří nespĺnili kvalifikaci	Oznámení o vyloučení s odůvodněním	písemně	Bezodkladně po kontrole a posouzení žádostí
10.	Výběr zájemců (v případě omezení počtu uchazečů pro podání nabídky)	Podle objektivních kritérií vymezených podle §66 ZVZ		
11.	Vyhotovení protokolu o postupu při omezení počtu zájemců	§61 odst. 6 ZVZ – způsob a výsledek omezení	písemně	Po provedení výběru podle bodu 10
12.	Vyloučení zájemců, kteří nebyli vybráni včetně odůvodnění	Oznámení o vyloučení (§61 odst. 5)	písemně	Bezodkladně po vyloučení
13.	Výzva k podání nabídky uchazečů, kteří byli vybráni	Výzva musí obsahovat náležitosti podle §29 odst. 4 ZVZ	písemně	Musí být odeslána všem uchazečům ve stejný den
14.	Vypracování seznamu podaných nabídek a přiřazení pořadových čísel	Ev. číslo, doba podání a identifikační údaje uchazeče	písemně	Před samotným otevíráním obálek
15.	Otevírání obálek s nabídkami	Totožné jako u otevřeného řízení (§71 ZVZ)		V den, který byl stanoven ve výzvě k podání nabídek
16.	Zpracování protokolu o otevírání obálek	Totožné jako u otevřeného řízení (§73 ZVZ)	písemně	Po otevírání obálek
17.	Posouzení nabídek			
18.	Předběžné hodnocení nabídek	Podle vymezených hodnotících kritérií		
19.	Vypracování zprávy o posouzení a hodnocení nabídek		písemně	
20.	Doručení výzvy k jednání vybraným uchazečům	Výzva musí obsahovat: dobu konání jednání, předmět jednání, místo konání jednání, jazyk jednání.	písemně	
21.	Zpracování protokolu z každé fáze jednání	Z každého jednotlivého jednání	písemně	
22.	Protokol o konečném výsledku hodnocení	Po ukončení každé fáze. Obsah: datum a místo jednání, osoby při jednání, název VZ, pořadí uchazečů po ukončené fázi, výsledky hodnocení, informace	písemně	Odeslat do pěti pracovních dnů po ukončení každé fáze všem uchazečům, s nimiž bylo v dané fázi jednáno.

		s kým bude jednáno v další fázi a podpis zadavatele		
23.	Rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky	Uvést počet a pořadí nabídek, které byly hodnoceny a údaje které byly hodnoceny na základě jednání jinak a jak v rámci dílčích hodnotících kritérií.	písemně	
24.	Protokol o konečném výsledku hodnocení		písemně	Do pěti pracovních dnů po ukončení poslední fáze všem uchazečům, s nimiž bylo jednáno
25.	Oznámení o výběru nejvhodnější nabídky	Všem dotčeným uchazečům, kteří nebyli vyloučeni.	písemně	Do pěti pracovních dnů po rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky (bod 23)
26.	Odeslat vítěznému uchazeči kopie všech protokolů z jednání o nabídce vybraného uchazeče a protokol o konečném výsledku hodnocení z posledního jednání	K úpravě návrhu smlouvy	písemně	Společně s odesláním protokolu o konečném výsledku hodnocení (bod 24)
27.	Přijetí upraveného návrhu smlouvy od vítězného uchazeče	Nutnost posoudit soulad s dojednanými podmínkami		Do sedmi dnů po doručení protokolu o konečném výsledku hodnocení (příp. dohodnutá prodloužená lhůta)
28.	Uveřejnit oznámení o výsledku zadávacího řízení ve Věstníku veřejných zakázek a v Úředním věstníku EU	www.isvzus.cz	písemně	Do 30 dnů po uzavření smlouvy.
29.	Uveřejnit písemnou zprávu o VZ na svém profilu	§85 ZVZ	písemně	Do 15 dnů od ukončení řízení
30.	Uvolnění jistoty pokud byla požadována	U uchazečů na druhém nebo třetím místě	písemně	Do pěti pracovních dnů po uzavření smlouvy

Zdroj: SCHELLEOVÁ, Andrea. *Nejčastější problémy ve veřejných zakázkách nejen pro sektorové zadavatele*. Praha: Linde Praha, 2014, s. 71-73. ISBN 978-80-7201-857-4.

Příkladem zásady transparentnosti je také §59 odst. 8, který určuje právo nahlížení do protokolu o posouzení kvalifikace a právo pořídit si výpis nebo opis tohoto protokolu. To samé platí o protokolu o omezení počtu zájemců dle §61 odst. 6 (1).

3.2.4.2 Zásada zákazu diskriminace

Zásada zákazu diskriminace vyjadřuje povinnost zadavatele, aby postupoval v průběhu zadávání veřejné zakázky vždy takovým způsobem, aby svým jednáním neodůvodněně nediskriminoval žádného dodavatele. Znamená to, že zadavatel při vymezení zadávacích podmínek vždy diskriminuje tu část dodavatelů, kteří zadávací podmínky nejsou schopni splnit a tudíž, se nemohou zadávacího řízení účastnit. Pokud chce zadavatel použít některé podmínky omezovacího charakteru, měly by tyto omezení podstatně souviset s předmětem veřejné zakázky. Těmito omezovacími prostředky mohou být například požadavky na kvalifikaci, smluvní ustanovení či obchodní podmínky. Zadavatel má právo si stanovit přesné podmínky pro účast v řízení, ale nesmí tím zamezit účast jiných dodavatelů z důvodů, které podstatným způsobem nesouvisejí s předmětem veřejné zakázky. Toto platí také ve vztahu k zahraničním dodavatelům. Novela č. 55/2012 Sb. Omezila v odstavci 2 povinnost dodržovat všechny zásady na vztah k dodavatelům, kteří mají sídlo nebo místo podnikání v členském státě EU a ostatních státech, které mají s Českou republikou či Evropskou unií uzavřenu mezinárodní smlouvu zaručující přístup dodavatelů z těchto států k zadávané veřejné zakázce (2).

„Požadavek zadavatele na používání českého jazyka není považován za diskriminační kritérium, a to ani vůči zahraničním dodavatelům“ (13).

Zásada zákazu diskriminace je velmi úzce spjata s kvalifikačními předpoklady. Zadavatel je povinen nastavit své požadavky na kvalifikaci, tak aby odpovídali charakteru a rozsahu předmětu plnění. Například pro dodávku s předpokládanou cenou díla 11 mil. Kč není přiměřené požadovat referenční práce v hodnotě 200 mil. Kč. To samé platí u požadavků na výši obratu či kvalifikaci a počet pracovníků.

Jako příklad této zásady můžeme uvést například možnost prokázat kvalifikaci i v rámci doplnění kvalifikace, přestože rozhodné skutečnosti nastaly po lhůtě pro podání nabídek.

3.2.4.3 Zásada rovného zacházení

Zásada rovného zacházení se týká přístupu k dodavatelům. Tato zásada hlásá, aby zadavatel po celou dobu zadávacího řízení, tedy od okamžiku přípravy až po uzavření smlouvy přistupoval stejným způsobem ke všem dodavatelům, kteří mohou podat nebo již podávají nabídky. Zadavatel by měl především již při přípravě řízení definovat jeho přesné podmínky tak, aby bylo všem uchazečům předem známo, jakým způsobem bude zadávací řízení probíhat. Jedná se například o způsob hodnocení nabídek, omezování počtu zájemců při

podání žádosti o účast, nebo zda bude probíhat jednání o nabídkách atd.) (2). „Zásada rovného zacházení se realizuje především jasným nastavením podmínek platných pro všechny uchazeče ze strany zadavatele, a to již od prvopočátku zadávání veřejné zakázky. Jde svým charakterem o bližší vymezení obecnější zásady nediskriminace“ (13).

Povinnost zadavatele dodržet zásadu rovného zacházení zůstává podstatným rysem procesu doplňování kvalifikace ve vztahu ke lhůtám. „Pokud tedy zadavatel vyzývá k doplnění kvalifikace jednoho konkrétního dodavatele, má povinnost umožnit doplnění kvalifikace všem dodavatelům, u nichž zjistil nesrovnalost“ (13).

Zásadu rovného zacházení nalezneme v ZVZ například v §49 odst. 3, kde stojí, že „Dodatečné informace včetně přesného znění požadavku podle odstavce 1, odešle zadavatel současně všem dodavatelům, kteří požádali o poskytnutí zadávací dokumentace nebo kterým byla zadávací dokumentace poskytnuta“ (13).

3.2.4.4 Zásady „3E“

Dalšími zásadami, které je nutné při zadávacím řízení dodržet jsou Zásady „3E“. Tyto zásady znamenají, že zadavatel by měl zajistit zadáním veřejné zakázky statek, který skutečně potřebuje pro zajištění plnění svých úkolů tak, aby uspokojit svou potřebu za co nejnižší cenu a za co nejnižší cenu připadající na jednotku užitečnosti. Měla by být tedy zajištěna účelnost, hospodárnost a efektivnost. Účelnost znamená použít veřejné prostředky tak, aby byla zajištěna optimální míra dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Musí být uspokojena potřeba, která danou činnost vyvolala. Pokud chce zadavatel naplnit zásadu účelnosti, měl by precizně vymezit předmět veřejné zakázky, technické a obchodní podmínky. Hospodárnost je naplněna tehdy, když jsou použity veřejné prostředky k zajištění plnění úkolů tak, že dojde k co nejnižšímu vynaložení svěřených prostředků a současně je dodržena požadovaná kvalita plněných úkolů. Pokud chceme veřejné prostředky použít efektivně, je naším cílem dosáhnout nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem vynaložených prostředků. Jedná se tedy o optimalizaci zdrojů využitých k zajištění plnění úkolů. Zmíněné zásady „3E“ souvisí s ustanovením §78 ZVZ. Konkrétně zákon uvádí, že zadavatel je v případě volby základního hodnotícího kritéria ekonomická výhodnost povinen vždy také stanovit dílčí hodnotící kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny (2).

Zásady „3E“ vychází ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, konkrétně z §4 písm. d). Přijetím tohoto zákona o finanční kontrole, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2002,

Česká republika formálně splnila Česká republika v rámci přístupového procesu do Evropské unie jeden ze svých závazků k vytvoření základních právních podmínek pro utváření vnitřního kontrolního prostředí ve veřejné správě (20).

Současný řídicí a kontrolní systém, uplatňovaný při správě veřejných prostředků v České republice je však komplikovaný vzhledem k velkému počtu decentralizovaných a často se překrývajících kontrolních aktivit řady veřejných subjektů na ústřední nebo územní úrovni veřejné správy. Z pohledu veřejné správy jako celku se problém nedostatečně zavedeného kontrolního prostředí projevuje dvěma krajnostmi. Dochází k nadměrnému překrývání, duplicitě a rozporuplným výstupům několikakolejných kontrolních a auditních aktivit různých veřejných subjektů, nebo naopak chybí dostatečné kontrolní pokrytí administrativních a finančních procesů k zajištění přijatých cílů a programů. Ministerstvo financí proto připravilo návrh zákona o vnitřním řízení a kontrole, který má nahradit zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. V současnosti probíhá schvalovací proces tohoto připravovaného zákona. Návrh zákona reflektuje příslušná usnesení vlády přijatá za účelem zmírnění rizik v souvislosti s čerpáním evropských strukturálních a investičních fondů. Přijetím návrhu zákona dojde též k implementaci směrnice Rady 2011/85 EU v rozsahu povinnosti zavést účinné a spolehlivé systémy vnitřního řízení a kontroly. Podstatnými změnami, které s sebou přinese zmiňovaný nový zákon o vnitřním řízení a kontrole jsou tyto:

- Lepší fungování veřejné správy.
- Nové postupy a pravidla řízení zamezí plýtvání veřejnými prostředky.
- Budou financovány jen projekty, které budou prokazatelně přínosné.
- Omezí se nadbytečné kontroly.
- Sníží se zátěž pro malé obce.
- Kontroly budou kvalitnější a levnější.
- Využijí se zkušenosti z Evropy i z vyspělých zemí v zámoří.
- Zavedou se nová protikorupční opatření.
- Zvýší se ochrana veřejných prostředků. Budou se lépe využívat Evropské peníze.
- Posílí se nezávislost interního auditu (21).

3.2.5 Kvalifikační předpoklady

Kvalifikační předpoklady jsou vlastnosti nebo podmínky, které musí splnit jednotliví dodavatelé, kteří mají zájem získat veřejnou zakázku. Dá se říci, že kvalifikační předpoklady potvrzují způsobilost dodavatele realizovat předmět zakázky. Zadavatel stanoví podmínky, které musí dodavatel splňovat, tyto požadavky na splnění kvalifikace jsou součástí oznámení či výzvy o zahájení zadávacího řízení. Podrobná specifikace kvalifikačních požadavků může být uvedena v kvalifikační či zadávací dokumentaci. Rozlišujeme 3 skupiny kvalifikačních předpokladů. Jedná se o: základní kvalifikační předpoklady, profesní kvalifikační předpoklady a o technické kvalifikační předpoklady. ZVZ upravuje kvalifikaci v hlavě V (1), (2).

Účelem prokazování kvalifikace je objektivním, transparentním a nediskriminačním způsobem zajistit, že zadavatel bude dodavatele veřejné zakázky vybírat pouze z okruhu subjektů, jež poskytují obecné, finanční, právní, kvalitativní a jiné záruky o své schopnosti veřejnou zakázku řádně, včas, kvalitně a bezpečně realizovat. Volba vhodných kritérií nemůže vést k bezdůvodnému omezení možnosti dodavatelů účastnit se zadávacího řízení. Musí naopak umožnit rovné příležitosti všem dodavatelům, již jsou objektivně schopni předmětnou zakázku plnit. Kvalifikační předpoklady by měly být přiměřené rozsahu a povaze předmětu plnění. O povinnosti přiměřenosti požadavků se zmiňuje Metodika zadávání veřejných zakázek takto: „Veřejný zadavatel je oprávněn požadovat splnění pouze takové kvalifikace, která bezprostředně souvisí s předmětem veřejné zakázky, přičemž se vždy musí jednat o požadavky přiměřené rozsahu veřejné zakázky. O diskriminační požadavky by se jednalo v případě, že by kvalifikační požadavky zadavatele byly stanoveny nepřiměřeně ve vztahu k předmětu a rozsahu veřejné zakázky. To platí i pro doklady, které zadavatel požaduje předložit jako důkaz o splnění kvalifikace dodavatelem. Veřejný zadavatel není oprávněn stanovit takové kvalifikační předpoklady, které by vedly k podstatnému omezení hospodářské soutěže, a současně by je bylo možné nahradit stanovením odpovídajících smluvních podmínek. Jde typicky o případy, kdy zadavatel již v zadávacích podmínkách vznáší takové požadavky, které může splnit úzká skupina dodavatelů (např. z důvodu jediného řešení), přičemž pro plnění veřejné zakázky postačí, aby tyto požadavky byly zajištěny až smluvně“ (2).

Kvalifikační předpoklady nemohou být nikdy předmětem hodnocení veřejné zakázky. Doklady k prokázání kvalifikace stačí předložit v prosté kopii, s tím že zadavatel může vyzvat vybraného dodavatele před podpisem smlouvy k doložení dokladů v originále nebo úředně ověřené kopii (2).

3.2.5.1 Základní kvalifikační předpoklady

Dodavatel v rámci základních kvalifikačních předpokladů prokazuje, že:

- „Nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině, legalizace výnosů z trestné činnosti, podílnictví, přijetí úplatku, podplacení, nepřímého úplatkářství, podvodu, úvěrového podvodu, včetně případů, kdy jde o přípravu nebo pokus nebo účastenství na takovém trestném činu, nebo došlo k zahlazení odsouzení za spáchání takového trestného činu.“ Pokud je dodavatel právnickou osobou (PO) musí toto splňovat jak firma, tak její statutární orgán, tento kvalifikační předpoklad musí dodavatel vztahovat v ČR, tak i v zemi svého sídla, místa podnikání či bydliště. Fyzická osoba (FO) i PO prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů.
- „Nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání dodavatele podle zvláštních právních předpisů nebo došlo k zahlazení odsouzení za spáchání takového trestného činu.“ Pokud je dodavatel právnickou osobou (PO) musí toto splňovat jak firma, tak její statutární orgán, tento kvalifikační předpoklad musí dodavatel vztahovat v ČR, tak i v zemi svého sídla, místa podnikání či bydliště. FO i PO prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů.
- „Nenaplnil v posledních třech letech skutkovou podstatu jednání nekalé soutěže formou podplácení podle zvláštního právního předpisu“. Prokazuje se formou čestného prohlášení.
- „Vůči jehož majetku neprobíhá nebo v posledních třech letech neproběhlo insolvenční řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku nebo insolvenční návrh nebyl zamítnut proto, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo nebyl konkurs zrušen proto, že majetek byl zcela nepostačující, nebo zavedena

nucená správa podle zvláštních právních předpisů.“ Prokazuje se čestným prohlášením.

- „Není v likvidaci.“ Prokazuje se čestným prohlášením.
- „Nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele.“ Prokazuje se čestným prohlášením.
- „Nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele.“ Prokazuje se čestným prohlášením.
- „Nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele.“ Prokazuje se potvrzením správy sociálního zabezpečení.
- „Nebyl v posledních 3 letech pravomocně disciplinárně potrestán či mu nebylo pravomocně uloženo kárné opatření podle zvláštních právních předpisů, je-li podle § 54 písm. d) ZVZ požadováno prokázání odborné způsobilosti podle zvláštních právních předpisů. Nepožaduje-li veřejný zadavatel prokázání odborné způsobilosti podle zvláštních právních předpisů, dodavatel splnění tohoto základního kvalifikačního předpokladu neprokazuje.“ Prokazuje se čestným prohlášením odpovědného zástupce.
- „Není veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek, tzv. blacklist.“ Prokazuje se čestným prohlášením.
- „Nebyla mu v posledních třech letech pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.“ Prokazuje se čestným prohlášením (2).

3.2.5.2 Profesionální kvalifikační předpoklady

Profesionální kvalifikační předpoklady slouží k prokázání profesionální a odborné způsobilosti dodavatele pro plnění veřejné zakázky. Dodavatel musí vždy prokázat výpis z obchodního rejstříku či jiné obdobné evidence a doklad o oprávnění k podnikání. Dále může zadavatel

požadovat prokázání členství v určité komoře či v jiné profesní organizaci. Dále pak doklad osvědčující odbornou způsobilost dodavatele nebo osoby, jejímž prostřednictvím odbornou způsobilost zabezpečuje. Jedná se například o výkon povolání autorizovaných architektů nebo autorizovaných inženýrů. Pokud tato činnost není nezbytná pro plnění veřejných zakázek, nesmí ji zadavatel požadovat po dodavatelích doložit (2).

Výpis z obchodního rejstříku musí být vždy doložen uchazečem/dodavatelem, ne subdodavatelem. Ostatní profesní kvalifikační předpoklady mohou být doloženy prostřednictvím subdodavatele.

3.2.5.3 Technické kvalifikační předpoklady

Technickými kvalifikačními předpoklady mohou být například významné dodávky realizované dodavatelem v posledních třech letech. Prokazují se potvrzením zákazníka. Dále to může být seznam zaměstnanců/techniků, kteří se budou na plnění veřejné zakázky podílet. Požadavek na technické vybavení dodavatele. U dodávek to mohou být vzorky, popisy nebo fotografie zboží určeného k dodání nebo doklad o shodě. U služeb mohou být požadovány významné služby poskytnuté dodavatelem v posledních 3 letech. Prokazují se osvědčením objednatele s uvedením jejich rozsahu a doby poskytnutí. Dále je možno požadovat seznam techniků či technických útvarů, jež se budou na plnění veřejné zakázky na služby podílet. Osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci zaměstnanců. Požadavky na řízení z hlediska ochrany životního prostředí a bezpečnosti práce. U veřejných zakázek na stavební práce může zadavatel požadovat například seznam stavebních prací obdobného charakteru provedených za posledních 5 let. Prokazuje se osvědčením objednatele, které musí obsahovat údaj o tom, že práce byly provedeny řádně a odborně. Seznam techniků, kteří se budou podílet na plnění zakázky, osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele nebo vedoucích zaměstnanců. Požadavky na ochranu životního prostředí a bezpečnosti práce, přehled technického vybavení. Zadavatel je povinen požadavek na prokázání technických kvalifikačních předpokladů uvést ve výzvě či oznámení o zahájení zadávacího řízení, případně v kvalifikační či zadávací dokumentaci. Předem stanovit rozsah požadovaných informací a dokladů, způsob prokázání a vymezit minimální úroveň těchto kvalifikačních předpokladů vzhledem k druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky. ZVZ stanoví v § 56 odst. 3 písm. a), že zadavatel nesmí požadovat rozsah stavebních prací u jednotlivé položky v seznamu stavebních prací provedených dodavatelem

vyšší než 50 % předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Pokud zájemce nebo uchazeč předložil v kvalifikaci vzorky, měly by mu být na základě písemné žádosti po uzavření smlouvy nebo po zrušení zadávacího řízení dodavatelem bezodkladně vráceny nebo uhrazeny (2).

3.3 Kontrola ve veřejném zadávání

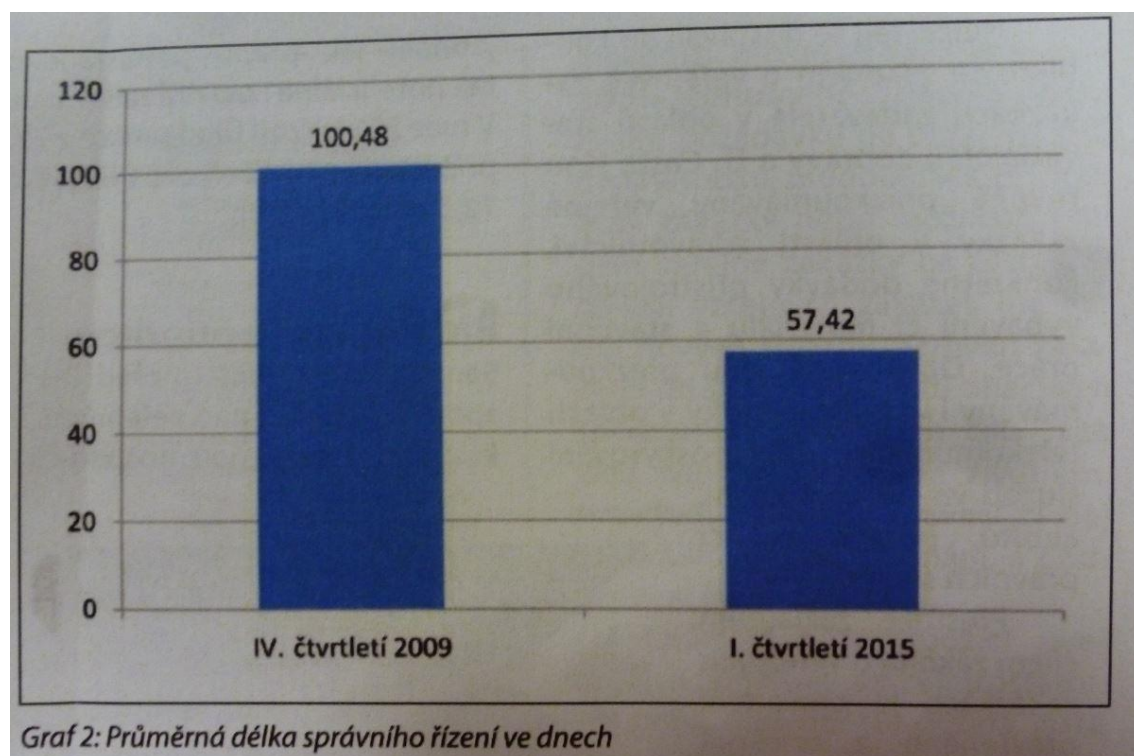
Podle platné právní úpravy spočívá obrana dodavatele ve třech krocích: námitky vůči zadavateli, návrh k ÚOHS, soudní přezkum rozhodnutí ÚOHS (řeší Krajský soud v Brně). V České republice vykonává dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS). Tento úřad je jedním z ústředních orgánů státní správy a je ve své rozhodovací činnosti zcela nezávislý. Dle zákona má ÚOHS vyvíjet tyto činnosti: vydávat předběžná opatření, rozhodovat, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky a soutěži postupoval v souladu se zákonem, ukládat nápravná opatření, kontrolovat úkony zadavatele při zadávání veřejných zakázek dle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. ÚOHS by měl usilovat o dosažení a zabezpečení volné a svobodné soutěže mezi dodavateli veřejných zakázek a spravedlivého výběru nejvhodnější nabídky. Nástrojem úřadu je jeho rozhodovací činnost. K zahájení přezkumného řízení dochází z moci úřední nebo na základě písemného návrhu stěžovatele (1). ÚOHS sídlí v Brně a zaměstnává cca 80 zaměstnanců, kteří vykonávají agendu dohledu veřejných zakázek v I. stupni. ÚOHS postupuje podle ZVZ a podpůrně podle správního řádu (Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „SŘ“) (1), (18).

„Přezkum zákonnosti úkonů zadavatele Úřad provádí na základě návrhu dodavatele nebo z moci úřední. Přezkoumat lze před uzavřením smlouvy všechny úkony zadavatele, proti kterým navrhovatel včas podal u zadavatele námitky nebo po uzavření smlouvy pouze striktně vyjmenované úkony zadavatele. Součástí návrhu je označení navrhovatele, označení zadavatele, vylíčení rozhodných skutečností, návrhy na provedení důkazů, čeho se navrhovatel domáhá, doklad o složení kauce, doklad o doručení námitek (v případě návrhu podávaného před uzavřením smlouvy), doklad o opětovném prodloužení jistoty“. Pokud nemá návrh všechny podstatné náležitosti, ÚOHS vyzve navrhovatele k doplnění do určené lhůty. Při nedoplnění dochází k zastavení řízení. Kauce činí 1 % z nabídkové ceny, minimálně však 50 tis. Kč a maximálně 2 mil. Kč. Pokud není možno stanovit nabídkovou cenu navrhovatele, činí kauce 100 tis. Kč (2).

Ing. Petr Rafaj, předseda ÚOHS zmiňuje, že úřad čelí v posledních letech výraznému nárůstu podnětů a návrhů. Například v roce 2014 vzrostl počet přijatých podnětů oproti roku 2013 o třetinu z počtu 740 na 988. „Nárůst agendy v oblasti veřejných zakázek představuje dlouhodobý trend, ať již jde o počet správních řízení zahajovaných na návrh, či o množství podaných podnětů směřujících k zahájení správního řízení z moci úřední, přičemž nelze pominout ani trvale stoupající obsáhlost a odbornou náročnost podání a na ně navazujících šetření a řízení“ (3). Z tohoto důvodu přijalo vedení ÚOHS celou řadu organizačních změn, aby bylo možné nárůst případů zpracovat. Například došlo k systemizaci a racionalizaci postupů, byl vytvořen Metodický odbor, pořádající interní metodická setkání, na nichž se prezentuje aktuální česká i evropská judikatura a analyzují se zásadní rozhodnutí ÚOHS. Vzhledem k nárůstu agendy se ÚOHS snaží o zkrácení délky řízení (18).

Níže uvedený graf zobrazuje průměrnou délku správního řízení ve dnech v roce 2009 a v roce 2015. Z grafu vyplývá, že ÚOHS pracuje efektivněji a úřadu se daří řízení zkracovat (18).

Graf č. 4: Průměrná délka správního řízení ve dnech

Zdroj: RAFAJ, Petr. ÚOHS pracuje rychleji, přestože případů přibývá. Veřejné zakázky v praxi. FORUM s.r.o., 2015, 2015(2): 41. ISSN 1805-8523.

Hodnota práce, služeb a dodávek zadávaných v režimu veřejných zakázek v EU v současnosti přesahuje 1 500 miliard euro ročně a zadávací řízení jsou přístupná všem podnikatelům z členských zemí EU, je pro tyto dodavatele velmi důležité se dobře orientovat v zadávacích řízeních. Uchazeč se v zahraničí může setkat s problémy, jako jsou například nezákonné požadavky v zadávací dokumentaci, různá nedorozumění nebo znevýhodňování oproti domácím dodavatelům. Pro uchazeče na zahraničních trzích, kteří se cítí diskriminováni ve veřejných zakázkách na zahraničních trzích, funguje Public Procurement Network (dále jen „PPN“). Jedná se o Síť pro veřejné zakázky, která byla založena Dánským soutěžním úřadem v roce 2003. Firma, která má problémy v zadávacím řízení v zahraničí se může obrátit o pomoc na PPN. Jedná se o síť vládních úřadů pro veřejné zakázky ve 30 evropských zemích. Tato síť vznikla za účelem rychlého a neformálního řešení při problémech v zadávacích řízeních. PPN má za úkol vyjasňovat nedorozumění a podezření z porušení pravidel zadávání VZ už v počáteční fázi zadávacího řízení. Vzniklo z důvodu zdoluhavého a nákladného postupu podání stížnosti formou žaloby u národního soudu nebo u jiného orgánu dohledu. Cílem PPN je poskytování pomoci podnikatelům, kteří mají potíže v účasti v zahraničních zadávacích řízeních a umožnit členským státům, aby si mohly vyměňovat poznatky a zkušenosti o osvědčených postupech ve VZ. Zástupci PPN se setkávají 1x ročně na konferenci (22), (23), (24).

Pokud má podnikatel potíže v zadávacím řízení v zahraničí a obrátí se na PPN, spouští se tzv. třífázový postup.

- První fáze: „Firmy by měly co nejdříve vstoupit do styku s národním kontaktním centrem PPN, pokud mají pocit, že byly poškozeny nebo mohou být poškozeny při účasti v zahraničním zadávacím řízení“ (23).
- Druhá fáze: „Kontaktní centrum PPN poté neformálně osloví svůj protějšek v síti PPN v příslušném cizím státě, a ten pak vstoupí do kontaktu se zadavatelem, aby došlo k vyjasnění situace. Tímto způsobem by mělo dojít k vyřešení problému velice rychle, v řádu dní“ (23).

- Třetí fáze: „Tento systém počítá s tím, že zájemce o zakázku kontaktuje svého národního zástupce PPN, (nebo národní kontaktní místo SOLVIT, jež věc rychle předá PPN), hned jakmile začne mít podezření z diskriminace“ (23).

Služba PPN je bezplatná a pro Českou republiku funguje jako zástupce ÚOHS v Brně, který kontaktuje zástupce z domovské země zadavatele (22).

4 Praktická část

4.1 Kvalitativní šetření

Tato kapitola je zaměřena na kvalitativní šetření. Tento způsob jsem zvolila proto, že mě velmi zajímaly názory odborníků na problematiku dodržování hlavních zásad zadávání veřejných zakázek. Šetření bylo provedeno převážně formou kvalitativního dotazníku a dále pak formou rozhovoru s vybranými osobami. Dotazník je přílohou této diplomové práce. Byli osloveni odborníci zabývající se problematikou veřejných zakázek. Zejména se jednalo o pracovníky zadavatelů, členy hodnotících komisí, pracovníky dodavatelů a velmi mě potěšila účast respondenta z Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Celkem se šetření zúčastnilo 16 osob. Složení respondentů, tzv. reprezentační vzorek vyjadřuje tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Rozdělení respondentů dle profesí

Respondenti z oblasti	Zadavatelé VZ, členové hodnotících komisí	Dodavatelé VZ	Právníci	Odborníci z ÚOHS
Počet respondentů	5	5	5	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Šetření spočívalo ve třech otázkách týkajících se dodržování zásad zadávacího řízení. Všechny zúčastněných respondentů jsem se ptala, zda se domnívají, že současná právní úprava týkající se veřejných zakázek dostává pro dodržování hlavních zásad zadávacích řízení. Dvě třetiny dotázaných se domnívají, že současná právní úprava je dostačující. Jsou o tom přesvědčeni z těchto důvodů:

- ZVZ je poměrně novým zákonem a vychází z obsáhlé Evropské právní úpravy, která pravidla zadávání upravuje dostatečně.
- V ustanovení §6 odst. 1 ZVZ je zakotveno, že je povinností zadavatele při postupu podle tohoto zákona dodržovat.
- Stávající ZVZ a metodika MMR je celkem podrobným návodem, jak postupovat při zadávání veřejných zakázek, aby byly dodrženy hlavní zásady zadávacích řízení.
- Porušování zásad se objevuje v mnohem menším měřítku než jiná porušení ZVZ, jako jsou například zakázané dohody dodavatelů.

Názory, že zákon není dostačující, byly argumentovány takto:

- Současný zákon je velice složitý a nepřehledný.
- V zákoně jsou nejednoznačnosti, které mohou mít vícero výkladů.
- V souladu s přijatými Evropskými směnicemi by mělo dojít k vyšší transparentnosti ohledně limitů veřejných zakázek malého rozsahu a limitu pro použitelnost zjednodušeného podlimitního řízení.
- Je potřeba lépe vymezit, kdy má dojít k vyloučení uchazeče, aniž by zadavatel nezneužil nerovného postavení.
- Měla by být lépe vymezena problematika mimořádně nízké nabídkové ceny, omezení počtu zájemců v užším řízení a v jednacím řízení s uveřejněním a problematika změny smluv.

V další části šetření jsem se zaměřila na zkušenosti respondentů z porušením hlavních pravidel zadávacích řízení. Respondenti z řad právníků většinou odmítli konkrétní případ uvést, vzhledem k tomu, že jsou vázáni povinností mlčenlivosti. Zadavatelé v celku uvedli, že se s tímto případem nesečkali, což je zvláštní. Zástupci dodavatelů uvedli, že jsou často neoprávněně vylučováni, přestože řádně doplní, co jim bylo jako doplnění ve smyslu ustanovení § 56 odst. 4 ZVZ uloženo. Zajímavý případ uvedl dodavatel stavebních prací pro energetiku. V zadávacím řízení na montáž veřejného osvětlení včetně materiálu zadavatel v zadávací dokumentaci specifikoval svítidla s přesně danými hodnotami, které splňoval pouze jeden dodavatel. Navíc se jednalo o starší variantu svítidel, která už nebyla ani na trhu. Tato veřejná zakázka byla pro chybné zadání a chyby v projektové dokumentaci zrušena. Další případy bohužel respondenti neuvodli.

Poslední část šetření se týkala připravovaného nového zákona o zadávacích řízeních, který by měl nahradit v roce 2016 stávající ZVZ a který bude ovlivňovat veřejné zadávání v České republice na řadu příštích let. Polovina respondentů se ještě nestihla s návrhem zákona seznámit nebo se k němu zatím nechtějí vyjadřovat. Zadavatelé věří, že nový zákon bude ještě lépe upravovat hlavní zásady zadávacích řízení, ale zároveň se obávají toho, že připravovaný zákon nebude striktně upravovat postup zadavatele, ale spíše působit, jako návod. Domnívám se, že tyto obavy jsou zbytečné, jelikož Ministerstvo pro místní rozvoj

slibuje, že vytvoří takovou metodiku, která jasně vymezení, jak používat jednotlivé paragrafy nového zákona. Jako pozitivní a transparentní hodnotí respondenti povinnost zveřejňovat veřejné zakázky ve Věstníku veřejných zakázek. U veřejných zakázek malého rozsahu se evidují ty, které přesáhnou 500 tisíc Kč, což by mělo být dostačující. Limity se nebudou snižovat, což je pozitivní vzhledem ke skutečnosti, že v minulých letech se limity z důvodu větší transparentnosti zvýšily, ale vzhledem k poměru velké administrativní náročnosti a efektu posílení kontroly, to byl spíše krok zpět. Pozitivně je hodnoceno také nové ustanovení dle evropského práva, které umožní omezování počtu zájemců v užším řízení a v jednacím řízení s uveřejněním. Sníží se tím náklady na posuzování nabídek v případě velkého množství zájemců. Respondenti se obávají rizika diskriminace, které s sebou nese omezování počtu uchazečů. Toto platí zejména u omezování počtu zájemců na základě preference vyšší kvality, čímž dochází ke zvýhodnění dodavatelů. Při omezování počtu zájemců by měl tedy dodavatel postupovat velmi obezřetně. V otázce mimořádně nízké nabídkové ceny by respondenti uvítali, aby zadavatel přesně vymezení v zadávací dokumentaci, jakou cenu považuje za mimořádně nízkou. Tím by byli uchazeči přesně informováni. Pozitivně je zadavateli i dodavateli hodnocena změna týkající se víceprací. Nová právní úprava by měla umožnit provedení změny smlouvy bez nutnosti zahájení zadávacího řízení až do výše 10 % ceny veřejné zakázky a až 15 % ceny původní veřejné zakázky v případě stavebních prací. Změna smlouvy do tohoto limitu se bude považovat za nepodstatnou a důvody pro změnu smlouvy se nebudou zkoumat, což hodnotí respondenti z řad zadavatelů i dodavatelů velmi kladně. Existuje zde ale podmínka, že nesmí dojít ke změně povahy veřejné zakázky. Zde zvítězila dle mého názoru snaha o odbyrokratizování nad transparentností, jelikož cílem nové právní úpravy je snížení administrativní náročnosti.

Závěr šetření je takový, že většina respondentů shledává ZVZ dostačující pro dodržování zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Bohužel žádná sebezpracovanější právní úprava nemůže vyloučit případné nežádoucí jevy v podobě možného protiprávního jednání.

4.2 Rozhodovací praxe ÚOHS a platná právní úprava

V této části se zaměřím na zkušenosti z praxe. Budu se zabývat konkrétními případy z rozhodovací praxe ÚOHS. Na těchto příkladech ukáži a popíši pochybení týkající se nedodržování hlavních zásad zavádění veřejných zakázek. Poté provedu komparaci platné právní úpravy s rozhodovací praxí ÚOHS.

4.2.1 Komparace platné právní úpravy s konkrétními případy z rozhodovací praxe ÚOHS

Níže uvedené případy z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se zabývají porušením hlavních zásad zadávání veřejných zakázek. Provedeným šetřením – komparací platné právní úpravy s těmito konkrétními případy z rozhodovací praxe ÚOHS – bude zjištěno, k jakým pochybením dochází a proč.

Porušení zásady rovného zacházení v důsledku snížení nabídkové ceny po uzavření smlouvy: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 17. 2. 2014, č. j. ÚOHS-S223/2013/VZ-3528/2014/513/PPo se uvádí, že zadavatel ve výzvě k podání nabídky a prokázání kvalifikace stanovil předpokládanou hodnotu veřejné zakázky č. 1 na 14.000.000,- Kč bez DPH. Současně zadavatel vymezil i soupis stavebních prací a materiálů, jež pokládal pro řádnou realizaci veřejné zakázky č. 1 za nezbytné. Uchazečům o tuto veřejnou zakázku tak byl dán nejen návod, které stavební práce a materiály mají nacenit, ale i orientační bod v podobě předpokládané hodnoty veřejné zakázky č. 1. V tomto ohledu ÚOHS zadavateli ničeho nevytýká. Zadavatel pochybil až v okamžiku uzavření dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo. Aby měli uchazeči stejnou příležitost zakázku získat, musí zadavatel nastavit zadávací podmínky pro všechny uchazeče totožně a bez rozdílu, tedy tak, aby dodržel zásadu rovného zacházení podle § 6 ZVZ. Tím, že zadavatel v šetřeném případě teprve až po uzavření Smlouvy, v důsledku snížení objemu původně předpokládaných stavebních prací a materiálů, dodatkem č. 1 snížil cenu za plnění veřejné zakázky č. 1, oproti ceně uvedené ve Smlouvě, zvýhodnil vybraného uchazeče č. 1 oproti zbylým uchazečům o předmětnou veřejnou zakázku. Projevem uvedeného zvýhodnění byla skutečnost, že pokud by zadavatel již při zahájení šetřeného zadávacího řízení stanovil objem požadovaných stavebních prací a materiálů, potažmo hodnotu veřejné zakázky, v takovém znění, na které byl uzavřen dodatek č. 1, nelze vyloučit, že by mohl obdržet pro něj výhodnější nabídku od některého

z ostatních uchazečů, jež se zadávacího řízení zúčastnili. Avšak tím, že zadavatel modifikoval objem stavebních prací a materiálů teprve až po uzavření Smlouvy s vybraným uchazečem č. 1, zcela znemožnil všem ostatním uchazečům veřejnou zakázku č. 1, v hodnotě ve znění dodatku č. 1 ze dne 3. 8. 2011, získat (25).

Porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace z důvodu neoprávněného sloučení předmětu plnění: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 26. 10. 2012 č. j. ÚOHS-S83/2012/VZ-6529/2012/540/MPr zadavatel porušil zásady zadávání tím, že nerozdělil předmětnou veřejnou zakázku na části a uchazečům neumožnil podat nabídku pouze ve vztahu k určitým částem, fakticky vyloučil z účasti okruh dodavatelů, kteří nejsou výrobci či dodavateli současně všech typů poptávaných zařízení. Takové vázání vzájemně nesouvisejících druhů plnění přitom nepředstavuje pro zadavatele žádnou přidanou hodnotu, ale naopak bez objektivního důvodu diskriminuje řadu potencionálních dodavatelů. Poptávání dílčích plnění je pro zadavatele výhodnější, a to zejména ve vztahu k dodávce plicního ventilátoru extrémně nezralých novorozenců, neboť dodávku tohoto specializovaného přístroje je možné s největší úsporou realizovat prostřednictvím specializovaného dodavatele, který ovšem nemusí být schopen dodat plnění zakázky jako celku. ÚOHS uvádí, že v šetřené veřejné zakázce byla možnost rozdělení předmětu veřejné zakázky přímo dána. Předmětem veřejné zakázky je dodávka tří přístrojů, a to jednak nového nerepasovaného digitálního mamografického přístroje, dále CT přístroje vyšší kategorie umožňující vaskulární aplikace, virtuální bronchoskopie a kolonoskopie, vyšetření dětských pacientů jakéhokoli věku, a nakonec plicního ventilátoru. Předmětem veřejné zakázky jsou tedy tři různé lékařské přístroje, jistě velice specifické, v každém případě však každý z těchto přístrojů lze dodat samostatně, jejich dodání na sebe nemusí úzce navazovat, neboť každý z nich bývá umístěn samostatně v jiné vyšetřovací místnosti, přičemž každý z nich je také schopný pracovat a být obsluhován samostatně a může být určen i pro různý okruh pacientů. Jedná se tak o plnění, která spolu vzájemně nesouvisejí, a která jsou svými charaktery odlišnými. Na základě uvedených skutečností je zřejmé, že v šetřené veřejné zakázce zadavateli nic nebránilo tomu, aby její předmět rozdělil na části, neboť povaha předmětu plnění veřejné zakázky tomu nebránila. Rozdělení šetřené veřejné zakázky na části také nebránilo pravidlo stanovené v § 13 odst. 3 ZVZ, tedy že rozdělením předmětu veřejné zakázky by došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity stanovené v tomto zákoně (26).

Porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace z důvodu neoprávněného sloučení předmětu plnění: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 15. 6. 2011 č. j. ÚOHS-S68/2011/VZ-7125/2011/540/PVé se jedná o skutečnost, že zadavatel služby a tedy i náklady spojené s přesunem technologií začlenil do přezkoumávané veřejné zakázky, což zapříčinilo následující situaci. Cena za toto plnění, kterou musí všichni uchazeči zakomponovat do svých nabídkových cen (až na současného poskytovatele), nezešla z řádné soutěže a byla určena pouze na základě domluvy zadavatele a poskytovatele této služby. Toto je nutné považovat za zásadní překážku pro takovýto postup zadavatele, jelikož zde dochází k určení smluvní ceny mimo režim zákona. ÚOHS k výše uvedenému uzavírá, že zadavatel se svým postupem, kdy v daném případě zadává plnění na služby související s přesunem technologií společně s plněním na služby datového centra, se dopouští nepřipustného slučování rozdílných plnění, což má za svůj následek jednak skrytou diskriminaci některých uchazečů ve formě znevýhodnění při kalkulaci jejich nabídkových cen a tudíž tímto omezuje otevřenost zadávacího řízení, a taktéž tímto postupem dochází k obcházení zákona, jelikož poptávané služby související s přesunem technologií tak nejsou de facto zadávány jako veřejná zakázka, ačkoliv toto plnění splňuje podmínky uvedené v ustanovení § 7 zákona pro její definici (27).

Porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace z důvodu neoprávněného sloučení předmětu plnění: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 10. 12. 2012 č. j. ÚOHS-S267/2010/VZ-23318/2012/521/JHn došlo také k nezákonnému sloučení předmětu veřejné zakázky. Z obsahu zadávací dokumentace vyplývá, že předmět veřejné zakázky je koncipován široce, neboť v sobě zahrnuje dodávku různých skupin výrobků spadajících do oblasti zdravotnických a hygienických potřeb, které se odlišují způsobem použití, a které spolu přímo nesouvisí. Jedná se např. o obvazový materiál využívaný v oblasti ošetřování ran; v oblasti inkontinence jsou to zejména používány dětské plenky, vložky, kalhotky a podložky pro inkontinentní pacienty. Tyto skupiny výrobků lze tudíž poptávat samostatně. O závěru, že se jedná o dodávku různých skupin výrobků, které lze poptávat samostatně, svědčí i to, že zadavatel v zadávací dokumentaci rozdělil předmět veřejné zakázky do 6ti skupin podle způsobu použití, a u hodnotícího kritéria „Celková nabídková cena“ stanovil subkritéria – nabídkovou cenu u jednotlivých skupin poptávaných výrobků. Úřad k tomu konstatuje, že případná vyšší administrativní a logistická náročnost, která by rozdělením

veřejné zakázky na části a s umožněním podávání nabídek na jednotlivé části mohla být spojena, není důvodem, který by ospravedlňoval omezení konkurence (28).

Porušení zásady zákazu diskriminace z důvodu požadavku na servisní středisko na území ČR: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 10. 12. 2014 č. j. ÚOHS-S762/2014/VZ-26224/2014/521/Opi se jedná o požadavek zadavatele, aby měl uchazeč servisní středisko na území České republiky. Pokud tedy zadavatel stanovil ve vzoru kupní smlouvy požadavek na zajištění servisního střediska pouze na území České republiky, eliminoval tak možnost účastnit se daného zadávacího řízení pro dodavatele (tuzemské či zahraniční), kteří disponují vlastním servisním střediskem či ho mají smluvně nebo jiným způsobem zajištěno na území jiného státu než je Česká republika, přestože by např. dojezdová doba z takových servisních středisek byla objektivně kratší než např. ze servisního střediska umístěného v západních Čechách a tito dodavatelé by tak byli objektivně schopni plnit předmět veřejné zakázky. Pokud by zadavatel svůj požadavek na zajištění servisního střediska pro opravy zboží v záruční i pozáruční době formuloval např. ve vztahu k výše zmíněné dojezdové době a nikoli teritoriálně (v daném případě vztaženo na území České republiky). Je tedy zjevné, že i potenciální dodavatelé (tuzemští či zahraniční), kteří mají zajištěno servisní středisko mimo území České republiky, by byli schopni do 24 hodin od uplatnění reklamace prověřit reklamované vady a zahájit práce související s odstraněním reklamovaných vad. Požadavek zadavatele na zajištění servisního střediska na území České republiky je tak i vzhledem k uvedenému neopodstatněný (29).

Porušení zásady zákazu diskriminace z důvodu požadavku na servisní středisko pro opravy zboží na území ČR v záruční i pozáruční době: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 17. 2. 2015 č. j. ÚOHS-S1038,1065/2014/VZ-4608/2015/513/ABr se uvádí, že zadavatel tím, že v rámci veřejné zakázky č. 1 a č. 2 poptával, resp. stanovil závaznou smluvní podmínku – „prodávající se zavazuje zajistit servisní středisko pro opravy zboží na území ČR v záruční i pozáruční době“ – nepostupoval v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 zákona, neboť předmětný požadavek stanovil v rozporu se zásadou zákazu diskriminace, přičemž tak současně v rozporu s ustanovením § 6 odst. 2 zákona omezil účast v zadávacím řízení těm dodavatelům, kteří mají sídlo nebo místo podnikání v členském státě Evropské unie a ostatních státech, které mají s Českou republikou či Evropskou unií uzavřenu mezinárodní smlouvu zaručující přístup dodavatelů z těchto států k zadávané veřejné zakázce. Tento

postup zadavatele mohl podstatně ovlivnit počet podaných nabídek v částech I, II, IV veřejné zakázky č. 1 a v částech I, II, V veřejné zakázky č. 2, a tím i výběr nejvhodnějších nabídek, neboť nelze vyloučit, že pokud by zadavatel postupoval v souladu se zákonem, mohli podat nabídky i další (zejména zahraniční) uchazeči, přičemž ti mohli podat nabídky s výhodnějšími podmínkami (nižší nabídkovou cenou v částech I, II, IV veřejné zakázky č. 1 a v částech I, II, V veřejné zakázky č. 2) pro zadavatele (30).

Porušení zásady zákazu diskriminace z důvodu omezení uchazečů na českou právnickou osobu: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 1. 2. 2013 č. j. ÚOHS-S319/2011/VZ-19630/2011/520/JHI se uvádí, že v zadávací dokumentaci v čl. 1 části 4 uvedl zadavatel požadavek na znění rámcové smlouvy, že „Konsignant je českou právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku...“. Zadavatel současně v bodu 8. zadávací dokumentace uvedl požadavek, že „Návrh smlouvy uvedený v části 4. této zadávací dokumentace nesmí uchazeč měnit nebo opravovat v neprospěch zadavatele“. Podle zadavatele jeho požadavek směřoval k vyloučení změn smlouvy v oblasti smluvních pokut atd., ÚOHS však po přezkoumání předložené dokumentace o veřejné zakázce uvádí, že nikde v zadávacích podmínkách nebyl vysvětlen požadavek z čl. 8 zadávací dokumentace, jaké konkrétní změny nebo úpravy v „neprospěch zadavatele“ měl zadavatel při zpracování zadávací dokumentace na mysli, tedy jestli se týkají osoby smluvního partnera (zda je ve prospěch zadavatele uzavřít smlouvu se zahraničním partnerem), zda se to týká úpravy lhůt, smluvních pokut, práv a povinností stran. Bylo tedy jen na úvaze uchazeče, jak si tento požadavek vyloží. Jak vyplývá z podaných námitek, požadavek zadavatele na osobu smluvního partnera v kontextu zadávacích podmínek byl diskriminační v tom smyslu, že pouze česká právnická osoba se mohla zúčastnit zadávacího řízení (resp. tento požadavek zadavatele nemohl být ve smlouvě změněn nebo upraven). Tato nejednoznačnost vedla k podání pouze čtyř nabídek, resp. neumožnila podat nejméně jednu další nabídku, ač o její podání měl uchazeč (v tomto případě stěžovatel) zájem (31).

Porušení zásady zákazu diskriminace z důvodu změny podmínek po uplynutí lhůty pro podání nabídek: V rozhodnutí ÚOHS ze dne 12. 6. 2015 č. j. ÚOHS-S0040,0163/2015/VZ-14147/2015/522/PKř se uvádí, že zadavatel při zadávání veřejné zakázky nedodržel zásadu zákazu diskriminace stanovenou v § 6 odst. 1 zákona tím, že po uplynutí lhůty pro podání nabídek sdělením ze dne 5. 2. 2015 poskytl uchazečům, kteří byli pozváni k předvedení

funkcionalit nabízeného plnění, odlišné informace vztahující se k zadávacím podmínkám, konkrétně k bodu 14.15. zadávací dokumentace, dle kterého měli uchazeči, jež prošli fází posouzení kvalifikace, bezplatně předvést funkcionality navrženého řešení v rozsahu Přílohy č. 1, přičemž nepředvedení požadovaných funkcionalit bude považováno za nesplnění předmětu veřejné zakázky a daný uchazeč bude vyřazen ve fázi posouzení nabídek, ve srovnání s informacemi, které měli k dispozici všichni potenciální dodavatelé v době před uplynutím lhůty pro podání nabídek, když zadavatel připustil, že k naplnění podmínky předvedení funkcionalit dle bodu 7.1 a 8.1 Přílohy č. 1 zadávací dokumentace je „postačující informace, že umí windows autentizaci, viz také odkazy na dodané manuály“, resp. „postačující je informace, že umí komunikovat s LDAP, viz také odkazy na dodané manuály.“ Zadavatel svým postupem, kdy fakticky „zmírnil“ původní podmínku uvedenou v zadávací dokumentaci, avšak učinil tak až po uplynutí lhůty pro podání nabídek, mohl podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, neboť jeho důsledkem mohlo být rozšíření okruhu potenciálních dodavatelů. Pokud by zadavatel netrval na předvedení některých funkcionalit v rozsahu Přílohy č. 1 již ve lhůtě pro podání nabídek, nelze vyloučit, že zadavatel mohl obdržet více nabídek, přičemž ani nelze vyloučit, že by některá z těchto potenciálních nabídek mohla být pro zadavatele výhodnější (32).

Porušení zásady rovného zacházení z důvodu konkurenční výhody spojené s vlastnictvím autorských práv: V rozhodnutí č. j. ÚOHS-S456/2011/VZ-17590/2011/510/Hod dospěl ÚOHS k závěru, že stanovením požadavku, aby uchazeči do svých nabídkových cen zahrnuli rovněž vypořádání autorských práv s vybraným uchazečem, který je současně autorem předchozích stupňů projektové dokumentace, zadavatel způsobil nerovné postavení uchazečů o veřejnou zakázku. V pozici zvýhodněného uchazeče se ocitl vybraný uchazeč, jakožto dodavatel, který je držitelem autorských práv k předchozím stupňům projektové dokumentace, a jehož nabídková cena tudíž nemusela být navýšena o další náklady spojené s vypořádáním autorských práv. Ostatní uchazeči o veřejnou zakázku se naproti tomu dostali do znevýhodněné pozice, když do svých nabídkových cen byli nuceni zahrnout cenu odpovídající vypořádání autorských práv autora předchozích stupňů zadávací dokumentace a navýšit tak celkovou nabídkovou cenu. Tito dodavatelé tedy byli nuceni k oslovení své přímé konkurence, mající rovněž zájem na získání veřejné zakázky. Na základě výše uvedených skutečností ÚOHS konstatuje, že zadavatel nedodržel zásadu rovného zacházení danou ustanovením § 6 zákona tím, že

v rámci poskytnutých dodatečných informací k zadávacím podmínkám mj. stanovil, že nabídková cena bude zahrnovat vypořádání případných autorských práv k dokumentaci pro územní rozhodnutí, čímž vytvořil držiteli těchto autorských práv (tj. vybranému uchazeči) konkurenční výhodu (33).

Porušení zásady transparentnosti z důvodu nejednoznačnosti splnění podmínek:

V rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S128/2011/VZ-8854/2012/511/Kče ÚOHS konstatoval, že zadavatel stanovením podmínky, že „nesplnění některého z požadovaných minimálních technických nebo cenových standardů může být důvodem k odmítnutí nabídky“ porušil zásadu transparentnosti stanovenou v ustanovení § 6 zákona, neboť tímto způsobem nestanovil jednoznačnou hranici, rozhodující o tom, zda uchazeč splnil podmínky zadavatele či nikoliv. Vzhledem k této skutečnosti nemohli také ani případní potenciální uchazeči posoudit, zda jimi nabízené plnění bude zadavatelem ještě akceptováno či nikoliv, a posoudit zda je pro ně reálné podat nabídku (34).

Porušení zásady transparentnosti z důvodu nejednoznačnosti vymezených požadavků:

V rozhodnutí ÚOHS ze dne 18. 3. 2013, č. j. ÚOHSS225/2012/VZ-20317/2012/520/ABr. úřad konstatoval, že zadavatel nedodržel postup stanovený v ustanovení § 44 odst. 3 písm. g) zákona v návaznosti na § 6 zákona, když v zadávací dokumentaci nevymezil požadavky a podmínky na zpracování nabídky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky, zejména na zpracování harmonogramu realizace předmětné veřejné zakázky. Tento netransparentní postup zadavatele ztížil uchazečům zpracování nabídky resp. harmonogramu realizace zakázky, neboť měli každý jinou představu, jak mají harmonogram realizace zakázky zpracovat, aby bez výhrad splnili požadavky zadavatele stanovené v zadávací dokumentaci (35).

Porušení zásady transparentnosti z důvodu nezadání veřejné zakázky v zadávacím řízení:

V rozhodnutí ÚOHS ze dne 13. 8. 2013 č. j. ÚOHS-S83/2012/VZ-6529/2012/540/MPr ÚOHS řešil porušení zásady transparentnosti a zákazu diskriminace. Zadavatel žádal ÚOHS, aby při rozhodování nevycházel z ryze formalistického výkladu zákona a posuzoval záměr obce, kterým bylo podle zadavatele efektivnější využití dotačních prostředků a ne porušení zákona, nelze akceptovat. Úřad nemůže posuzovat záměr obce, protože není kompetentní k přezkumu postupu zadavatele ve vztahu k posouzení předmětu

plnění šetřené veřejné zakázky z pohledu vhodnosti či hospodárnosti pořizovaného plnění pro zadavatele. Účelnost a hospodárnost vynakládání veřejných finančních prostředků souvisí s vytvářením soutěžního prostředí v procesu zadávání veřejných zakázek. Pokud objektivně neexistují překážky pro vytváření soutěžního prostředí, tzn. v případě, kdy se o veřejnou zakázku může ucházet více zájemců, je povinností zadavatele rozhodnout o výběru nejvhodnější nabídky pro zabezpečení svých potřeb při zachování základních principů zákona. Nelze tedy akceptovat omezování přístupu zájemců o veřejnou zakázku např. tím, že veřejná zakázka není zadána v zadávacím řízení, aniž by bylo skutečně prokázáno, že k takovému postupu vedly zadavatele oprávněné objektivní důvody (36).

Porušení zásady transparentnosti z důvodu nezákonného dělení veřejné zakázky:

V rozhodnutí ÚOHS ze dne 12. 9. 2015, č. j. ÚOHS-S0351/2014/VZ-25051/2015/551/SBe se jedná o případ Vysoké školy Báňské. Tato technická univerzita v Ostravě je povinna zaplatit pokutu ve výši 100 000,00 Kč. V souvislosti s projektem Institutu čistých technologií těžba a užití energetických surovin došlo k nezákonnému dělení zakázky. V rámci projektu mělo být vytvořeno unikátní centrum pro výzkum problematiky těžby a užití energetických surovin a další využití horninového prostředí při zajištění udržitelného rozvoje. Tento projekt byl v letech 2011 až 2014 financován z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace částkou více než 300 milionů korun. V rámci zadávacích řízení bylo vypsáno 26 zakázek malého rozsahu na technologie. Jednalo se například o bioreaktory, hustoměry nebo testovací komory. Některé přístroje ale měly být nakupovány dohromady, jelikož spolu finančně souvisely a cena se měla sčítat. Tím by se navýšila jejich předpokládaná hodnota, a tudíž mělo být vypsáno otevřené řízení, kterého se mohlo účastnit větší množství firem a také uchazeči ze zahraničí, jelikož měly být zakázky uveřejněny také v Úředním věstníku Evropské unie (37).

Porušení zásady transparentnosti z důvodu změny zadávacích podmínek:

V rozhodnutí ÚOHS ze dne 26. 5. 2014, č. j. ÚOHS-S87/2014/VZ-11149/2014/511/MGr. se uvádí, že zadavatel neoznámil změnu zadávacích podmínek. Jelikož každé provedení změny zadávacích podmínek, či v daném případě podmínek jednání s uchazeči, musí tedy zadavatel provést naprosto transparentně a je nezbytné o něm všechny uchazeče o veřejnou zakázku dostatečně jasně a určitě vyrozumět. Pokud se tedy zadavatel rozhodl neprovádět druhé kolo jednání s uchazeči, měl o tom uchazeče výslovně informovat, a to s dostatečným předstihem,

aby na tuto informaci mohli reagovat a v daném případě jí rovněž mohli přizpůsobit svoji „vyjednávací strategii“. Toto mohlo mít rovněž podstatný vliv na výběr nejvhodnější nabídky, neboť uchazeči očekávající dvě kola jednání zvolí velmi pravděpodobně jiný přístup k jednání a k úpravě nabídek, než uchazeči očekávající pouze jedno kolo jednání. Úřad k věci dále dodává, že závěr z protokolu jednacího řízení s uveřejněním sepsaného na základě jednání s jednotlivými uchazeči o veřejnou zakázku, ze kterého vyplývá, že hodnotící komise i daný uchazeč souhlasí s výše projednanými podmínkami, přičemž hodnoty vyplývající z tohoto protokolu se považují za finální a budou předmětem hodnocení, nelze považovat za naprosto jasné a zřejmé sdělení, že již neproběhne výzvou předpokládané druhé kolo jednání (38).

Porušení zásady transparentnosti z důvodu nesouhlasu uchazečů o poskytnutí informace o nabídkách zadavatelem: Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. srpna 2014, č. j. 10 As 59/2014-41 došlo k porušení zásady transparentnosti. Tím, že se dodavatelé rozhodli výběrového řízení účastnit, byli současně nuceni respektovat jak uvedené požadavky zadavatele, tak také požadavky kladené na toto výběrové řízení právním, z nichž nejdůležitějším je v kontextu projednávané věci právě požadavek transparentnosti a s ní související možnost veřejné kontroly. Podáním nabídek uchazeči tudíž vyjádřili svou vůli se režimu veřejného výběrového řízení podrobit. Není proto rozhodné, zda účastníci výběrového řízení vyjádřili formalizovaným aktem souhlas s poskytnutím požadovaných informací stěžovatelce; již samotnou účastí v daném výběrovém řízení je totiž takový souhlas obsažen. Vzhledem k aplikovatelnosti zásady transparentnosti lze uzavřít, že v posuzovaném případě staly se informace obsažené v odevzdaných nabídkách součástí veřejné soutěže, a tudíž i veřejně dostupným zdrojem informací Správní orgán prvního stupně jako povinný subjekt ve smyslu informačního zákona byl proto povinen vyhovět žadateli o poskytnutí informace ohledně takové nabídky, vyjma dílčích informací, jež jsou z poskytování dle informačního zákona vyloučeny. Opačný výklad informačního zákona by byl v rozporu se zásadou transparentnosti. Podáním nabídky reagujícím na záměr obce pronajmout nemovitý majetek vyjadřuje účastník výběrového řízení tímto záměrem ohlášeného svou vůli podrobit se podmínkám výběrového řízení, včetně jeho veřejného charakteru; nabídka tak musí obsahovat požadované náležitosti, jež ve výsledku představují informace, na jejichž poskytnutí existuje dle informačního zákona právní nárok (39).

Porušení zásady rovného zacházení a zásady zákazu diskriminace z důvodu omezení počtu možných uchazečů: Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2013, č. j. 31 AF82/2012-82 došlo k porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace. Žalobce jako zadavatel tímto postupem při zadávání veřejné zakázky „Městský hrad Ústěk – 3. etapa“ porušil zásadu rovného zacházení a zásadu zákazu diskriminace vyplývající z ustanovení § 6 zákona o veřejných zakázkách. Smyslem a účelem zákona o veřejných zakázkách je především úspora veřejných prostředků, když jedním z hodnotících kritérií musí být vždy nabídková cena uchazeče, kterou musí zadavatel hodnotit podle její absolutní výše. Zákon tedy plní významnou úlohu spočívající ve skutečnosti, že stanoví závazná pravidla pro zadávání veřejných zakázek, jež jsou financovány ze státního rozpočtu, státních fondů, příspěvků mezinárodních organizací a rozpočtů územních samosprávných celků. Zásada rovného a transparentního zacházení a zásada nediskriminace ve vztahu ke všem uchazečům o veřejnou zakázku je jedním ze základních principů, které musí zadavatel aplikovat v procesu zadávání veřejné zakázky. Ke všem potencionálním uchazečům o veřejnou zakázku musí být přistupováno ze strany zadavatele stejným způsobem a není přípustné nastavit takové podmínky zadávacího řízení, které by určitý okruh uchazečů favorizovaly. Žalobce svým postupem, kdy jeho výzva k podání nabídky obsahovala ustanovení „výzvy se mohou zúčastnit pouze uchazeči, kteří byli zadavatelem vyzváni k účasti ve výzvě“, omezil počet možných uchazečů o předmětnou veřejnou zakázku (40).

Z výše uvedených případů z praxe ÚOHS vyplývá, že zákon je dostačující pro zajištění dodržování hlavních zásad zadávacích řízení, jelikož k pochybením dochází na straně zadavatelů. V některých případech se jedná o úmyslné porušení zásad zadávacího řízení, v jiných k pochybení dochází z důvodu neznalosti zákona nebo nezkušenosti zadavatele.

4.2.2 Nejčastější pochybení zadavatelů dle ÚOHS

Z předchozí kapitoly a výše uvedeného vyplývá, že ve většině případů nedochází k pochybení tím, že platná právní úprava není dostačující. Naopak chyby v zadávacích řízeních vznikají na straně zadavatelů z důvodu chybné interpretace nebo neznalosti ZVZ nebo úmyslným porušením a obcházení ZVZ.

„Dle ÚOHS patří mezi nejčastější pochybení zadavatelů:

- nepřiměřené (diskriminační) nastavení kvalifikačních předpokladů;
- neoprávněné zrušení zadávacího řízení zadavatelem;

- neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem;
- nesprávné posouzení a hodnocení nabídek, zejména v souvislosti s mimořádně nízkou nabídkovou cenou a stanovením subjektivních hodnotících kritérií zadavatelem;
- nesprávný postup zadavatele, kdy tento nevyloučí z účasti v zadávacím řízení dodavatele, jehož nabídka nebyla v souladu se zákonem nebo s požadavky zadavatele;
- porušení uveřejňovací povinnosti;
- zadání veřejné zakázky zcela mimo režim zákona o veřejných zakázkách, ačkoliv byl zadavatel povinen podle zákona postupovat“ (18).

V této části jsou zmíněny podrobněji jednotlivá nejčastější pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek, které vyplývají z výše uvedených šetření a literární rešerše.

Diskriminační nastavení kvalifikačních předpokladů porušuje zásadu zákazu diskriminace. Kvalifikační požadavky musí odpovídat předmětu plnění. Nelze například připustit takové nastavení výše obratu, které by mělo za následek diskriminaci dodavatelů s nižším obratem, kteří však jsou z tohoto pohledu schopni rovnocenně splnit předmět plnění. Nepřiměřené požadavky se často objevují u rozsahu a množství referenčních zakázek a požadavků na složení realizačního týmu. Zadavatel je povinen omezit rozsah požadované kvalifikace na doklady a informace bezprostředně související s předmětem VZ. Nelze požadovat ekonomické a finanční ekonomické předpoklady a kvalifikační předpoklady, které lze nahradit smluvními podmínkami. Nevhodně nastavené kvalifikační předpoklady jsou jedním z nejčastějších prostředků diskriminace. Pokud je požadovaná kvalifikace přísná, dochází k omezení konkurenčního prostředí a hrozí nebezpečí prodlužování zadávacího procesu, případně i nebezpečí krácení dotačních příspěvků. Pokud je požadovaná kvalifikace minimální, hrozí nebezpečí, že zadavatel bude muset jako dodavatele vybrat nevhodného (nespolehlivého, ekonomicky slabého) dodavatele. Je tedy přínosné hledat přiměřenou cestu v rámci ZVZ.

Nejasné vymezení hodnotících kritérií. K nejasnému vymezení hodnotících kritérií dochází v případech, kdy samotný zadavatel nemá jasno o obsahu kritéria (například

hodnocení záruční a pozáruční doby – pozáruční doba 60 let je již nesmysl). Chybou je často příliš obecné vymezení hodnotících kritérií, absence předmětu hodnocení, absence preference zadavatele u číselně nevyjádřitelných hodnotících kritérií, nelze hodnotit smluvní podmínky (smluvní pokuta, úroky z prodlení) a platební podmínky (splatnost).

Neoprávněné použití zadávacího řízení. K neoprávněnému použití zadávacího řízení může dojít, pokud se jedná o jednací řízení bez uveřejnění, které je neméně transparentním druhem zadávacího řízení. Pokud existuje jakákoli pochybnost o použití tohoto typu řízení, je lepší jej vůbec nepoužít.

Neoprávněné zrušení zadávacího řízení zadavatelem. Může se stát, že zrušení veřejné zakázky bylo provedeno v rozporu se zákonem, jelikož nebyly naplněny podmínky §84 ZVZ. Jedná se například o situaci, kdy jsou z účasti v zadávacím řízení vyloučeni všichni dodavatelé, nebyla uzavřena smlouva o dílo, dodavatel nepředložil upravený návrh smlouvy o dílo nebo nebyly podány žádné nabídky atd.. Důvody, pro které lze zrušit zadávací řízení podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona, musejí být důvody objektivními, jež stojí vně zadavatele, atakují samotný smysl dokončení již zahájeného zadávacího řízení, vystavují zadavatele objektivnímu riziku pro případ, že by zadávací řízení zrušeno nebylo a které by představovaly stejně závažný a objektivní důvod pro jinou osobu v témže nebo ve srovnatelném postavení zadavatele a v týchž či srovnatelných okolnostech, za nichž má být zadávací řízení zrušeno.

Neurčité nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem. Zadavatel například neumožnil dodavateli, aby si udělal jasnou představu, co je předmětem veřejné zakázky. Zadavatel nesmí použít nejasné a příliš široké vymezení předmětu VZ a ani se nemůže dovolávat obvyklé praxe ve struktuře předmětu. Příkladem je formulace „další obvyklé propagační předměty“.

Nesprávné posouzení a hodnocení nabídek, zejména v souvislosti s mimořádně nízkou nabídkovou cenou a stanovením subjektivních hodnotících kritérií zadavatelem. „Dílní hodnotící kritéria mohou být objektivního charakteru, například doba dodání i subjektivního

charakteru, například estetický vzhled, ergonomičnost zboží apod.“ (1). Subjektivní kritéria se velmi těžko hodnotí. Z různých rozhodnutí ÚOHS vyplývá, že nabídkovou cenu nelze považovat bez dalšího za mimořádně nízkou, pokud je ve výrazném nepoměru k ostatním cenám, ani pokud je výrazně nižší než předpokládaná hodnota předmětu VZ. Hodnotící komise dle musí věnovat otázce, proč jsou všechny nabídkové ceny nižší než předpokládaná hodnota VZ a zda stanovená hodnota odpovídá tržní ceně.

Nesprávný postup zadavatele, kdy tento nevyloučí z účasti v zadávacím řízení dodavatele, jehož nabídka nebyla v souladu se zákonem nebo s požadavky zadavatele.

Může se jednat například o situaci, kdy byla změněna kvalifikační kritéria během fáze výběru, což mělo za následek nevyloučení uchazečů, kteří by splnění kvalifikace neprokázali, pokud by byla dodržena zveřejněná kvalifikační kritéria.

Porušení uveřejňovacích povinností. Pokud zadavatel nezveřejní zadávací řízení dle ZVZ, poruší tím zásadu transparentnosti. ZVZ upravuje uveřejňování v §146, §147 a §147a (1).

Zadání veřejné zakázky zcela mimo režim zákona o veřejných zakázkách, ačkoliv byl zadavatel povinen podle zákona postupovat. Zadavatel nepostupoval podle ZVZ, přestože měl. Toto se odvíjí od předpokládané hodnoty díla, podle které zjistíme, zda jde o veřejnou zakázku či nikoliv. Zadavatel mohl postupovat úmyslně či neúmyslně. Úmyslně se zadavatelé snaží vyhnout zadávání v rámci ZVZ např. nezákonným dělením veřejných zakázek, viz níže.

Dělení veřejné zakázky. Dle principu jednotícího záměru zadavatele by měl zadavatel směřovat k pořízení jednotného funkčního celku. Dle §13 odst. 3 ZVZ nesmí zadavatel rozdělit předmět veřejné zakázky tak, aby tím došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity stanovené v ZVZ. Pokud mezi jednotlivými plněními existuje věcná i časová souvislost, jedná se o jedinou veřejnou zakázku. Výsledkem nedovoleného rozdělení je zadávání VZ v mírnějším režimu, respektive zcela mimo režim ZVZ. (1) Nezákonné dělení je jedním z nejčastějších pochybení zadavatelů (18). K nezákonnému dělení zakázek se vztahuje článek z časopisu Veřejné zakázky v praxi, který řeší, že vždy nemusí být dělení zakázky nezákonné. „Pokud mezi jednotlivými plněními existují věcné odlišnosti, skutečnost, že jejich pořízení směřuje k jedinému funkčnímu celku, neznamená, že jde o jedinou veřejnou zakázku. Z rozhodnutí soudů vyplývá, že záměr zadavatele realizovat jeden velký projekt automaticky neznamená, že jsou všechna dílčí plnění jedinou veřejnou

zakázkou. Je třeba v každém konkrétním případě vyhodnotit zejména možné odlišnosti v charakteru jednotlivých plnění, které mohou na dodavatele klást zcela jiné nároky, a v důsledku tak nutně půjde o několik veřejných zakázek. Dále je třeba posoudit, do jaké míry spolu musejí být jednotlivá plnění provázána, aby mohla sloužit svému účelu“ (41).

Slučování nesouvisejících předmětů VZ. Neodůvodněné sloučení několika samostatných zakázek za účelem zadávání v režimu VZ. Dochází ke skryté diskriminaci dodavatelů, jelikož nabídku na VZ podá méně dodavatelů a dodavatelé jsou nuceni uzavírat smlouvy se subdodavateli.

Diskriminační specifikace plnění. „Dle § 44 odst. 11 nesmí technické podmínky, pokud to není odůvodněno předmětem VZ, obsahovat požadavky nebo odkazy na obchodní firmy, názvy nebo jména a příjmení, specifická označení zboží a služeb, které platí pro určitou osobu, popřípadě její organizační složku za příznačné, patenty na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky nebo označení původu, pokud by to vedlo ke zvýhodnění nebo vyloučení určitých dodavatelů nebo určitých výrobků“ (1). Příklad: zadavatel sice neuvedl značku automobilu, ale v technické specifikaci byly uvedeny přesné rozměry automobilu v milimetrech, což splňovala pouze jediná značka a konkrétní typ. Zadavatel tak obešel zákaz použitím přesné technické specifikace (41).

Úprava či změna zadávacích podmínek a neprodloužení lhůty pro podání nabídek. Toto pochybení je jedním z nejčastějších, kterého se dodavatelé dopouštějí. Spočívá v porušení ustanovení §40 odst. 3 ZVZ, jež stanoví, že „provede-li veřejný zadavatel opravy zadávacích podmínek, je povinen současně přiměřeně prodloužit lhůtu pro podání žádostí o účast v zadávacím řízení nebo lhůtu pro podání nabídek, a to podle povahy provedené úpravy. V případě takové změny zadávacích podmínek, která může rozšířit okruh možných dodavatelů, prodlouží zadavatel lhůtu tak, aby od okamžiku změny činila celou původní délku lhůty pro podání žádostí o účast nebo pro podání nabídek“ (1). Zadavatelé jsou neochotni lhůty pro podání nabídek či žádostí o účast prodlužovat, jelikož veřejné zakázky jsou často zadávány na poslední chvíli před požadovaným termínem plnění veřejné zakázky a současně zadavatele mnohdy tlačí termíny stanovené poskytovateli dotace u zakázek hrazených z dotačních titulů. Formulace v §40 odst. 3 ZVZ působí často interpretační potíže, a to obvykle při poskytování dodatečných informací k zadávacím podmínkám dodavatelům. Potíže spočívají v určení, zda je obsah dané dodatečné informace úpravou zadávacích

podmínek, jež zakládá zadavateli povinnost prodloužit lhůtu pro podání nabídek nebo žádostí o účast, či zda jde dokonce o takovou změnu zadávacích podmínek, která může rozšířit okruh možných dodavatelů a u níž je zadavatel povinen prodloužit lhůtu pro podání nabídek tak, aby od okamžiku změny činila celou původní délku lhůty pro podání žádostí o účast nebo nabídek. V praxi je často určení hranice mezi zařazením obsahu poskytnuté dodatečné informace do příslušné, výše uvedené kategorie problematické a může se stát, že různé osoby budou mít v této interpretační otázce jiný názor. Důsledkem uvedeného problému je mnohdy nepříjemná situace u veřejných zakázek hrazených z dotačních titulů, kdy zadavatel obsah dodatečné informace posoudí tak, že nejde o úpravu zadávacích podmínek, která mu zakládá povinnost prodloužit relevantní lhůtu, zatímco příslušný auditor při kontrole zadávacího řízení poskytovatelem dotace bude mít opačný názor (14).

Pokud je veřejná zakázka financována z dotačního titulu a zadavatel se dopustí porušení platné právní úpravy, může se stát, že případ bude přezkoumán řídicím orgánem poskytovatele dotace. Výbor pro koordinaci fondů (dále jen COCOF) vydal velmi zajímavým dokument, kterým je tabulka finančních oprav, která vychází z dokumentu Pokyny ke stanovení finančních oprav, jež mají být provedeny u výdajů financovaných Unií v rámci sdíleného řízení v případě nedodržení pravidel pro veřejné zakázky. Tento dokument byl přijat Rozhodnutím Evropské komise C(2013) 9572 dne 19. 12. 2013. Tabulka finančních oprav je aplikována na pochybení v případě veřejných zakázek v režimu ZVZ a obsahuje tyto údaje: typ porušení pravidel, popis, navrhovanou výši finanční opravy, prominutí odvodu a údaj, z kterého řádku pokynů Výboru pro koordinaci fondů vychází. Tabulku finančních oprav přikládám jako přílohu D této práce. COCOF je stálý výbor Evropské komise, jehož úkolem je diskuse o tématech týkajících se uplatňování předpisů, jimiž se řídí strukturální fondy a Fond soudržnosti“. V tabulce finančních oprav je stanoven rozsah oprav ve výši 5 %, 10 %, 25 % a 100 %, které se uplatňují na výdaje zakázky. Je zde zohledněna závažnost nesrovnalostí a zásada proporcionality. Sazby oprav jsou uplatňovány v případě, že finanční důsledky nelze u předmětné zakázky přesně stanovit. Závažnost nesrovnalosti týkající se nesouladu s pravidly pro zadávání veřejných zakázek a s tím souvisejícího finančního dopadu na rozpočet EU je posuzována s přihlédnutím k těmto faktorům: úroveň hospodářské soutěže, transparentnost a rovné zacházení. Pokud má předmětné nedodržení pravidel odrazující účinek na potenciální uchazeče nebo pokud nedodržení pravidel vede k zadávání zakázky jiné nabídce, než které měla být zadána, potom

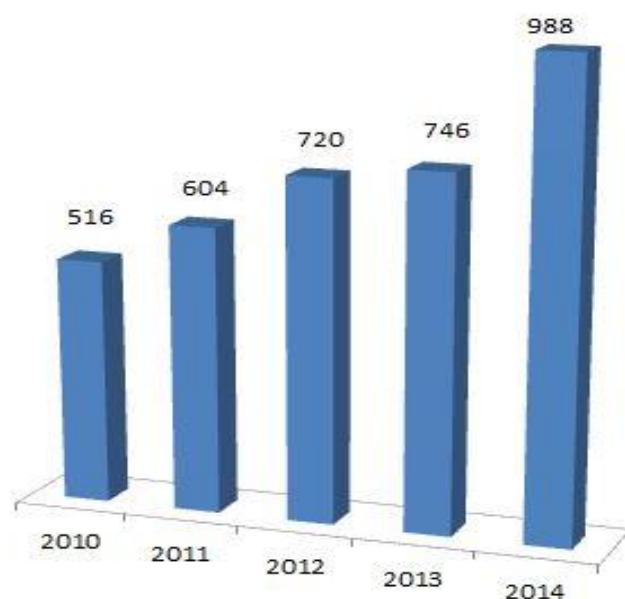
se jedná o významný ukazatel závažné nesrovnalosti. Pokud má nesrovnalost pouze formální charakter bez jakéhokoliv skutečného nebo potenciálního finančního dopadu, nebude provedena žádná finanční korekce. Pokud je v jednom zadávacím řízení zjištěno více nesrovnalostí, sazby oprav se nesčítají a pro rozhodnutí o udělení výsledné výše korekce se použije sazba pro nejzávažnější nesrovnalost“ (42)

4.2.3 Statistika veřejných zakázek dle ÚOHS

V níže uvedených grafech, které jsou zveřejněni na internetových stránkách ÚOHS, je evidentní, že počet podaných návrhů na přezkum řízení se zvyšuje. Důvody mohou být různé. Může to být způsobeno tím, že zákon lépe funguje a uchazeči se nebojí podávat podněty, nebo tím, že zadavatelé nejsou řádně proškoleni a seznámeni s novelami zákona a tak dochází k jejich pochybení při zadávání VZ.

Graf č. 5: Počet přijatých podnětů v oblasti VZ

Počet přijatých podnětů v oblasti VZ

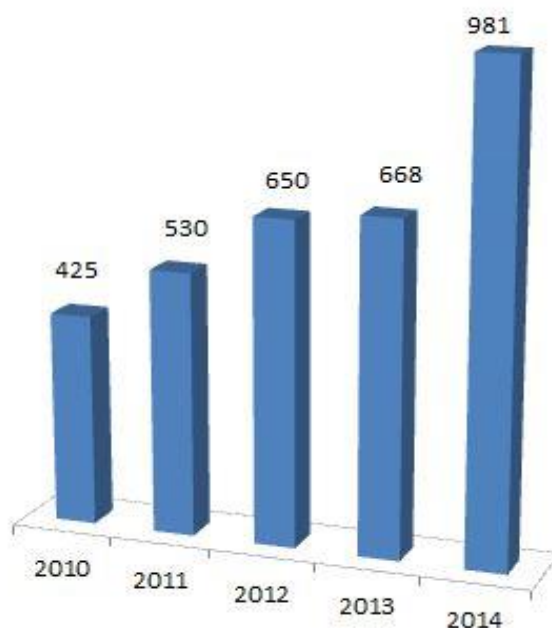
Zdroj: Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>

V grafu č. 5 vyplývá porovnání počtu přijatých podnětů v oblasti veřejných zakázek za období 2010 až 2014. Je zřejmé, že počet přijatých podnětů se od roku 2010 téměř zdvojnásobil (43). Z tohoto porovnání je evidentní, že ZVZ funguje.

Graf č. 6 porovnává počet zahájených prvostupňových řízení v oblasti veřejných zakázek. Z grafu vyplývá, že počet zahájených prvostupňových řízení v oblasti veřejných zakázek od roku 2010 výrazně stoupl, v roce 2014 byl více než dvojnásobný (43).

Graf č. 6: Počet zahájených prvostupňových řízení v oblasti VZ

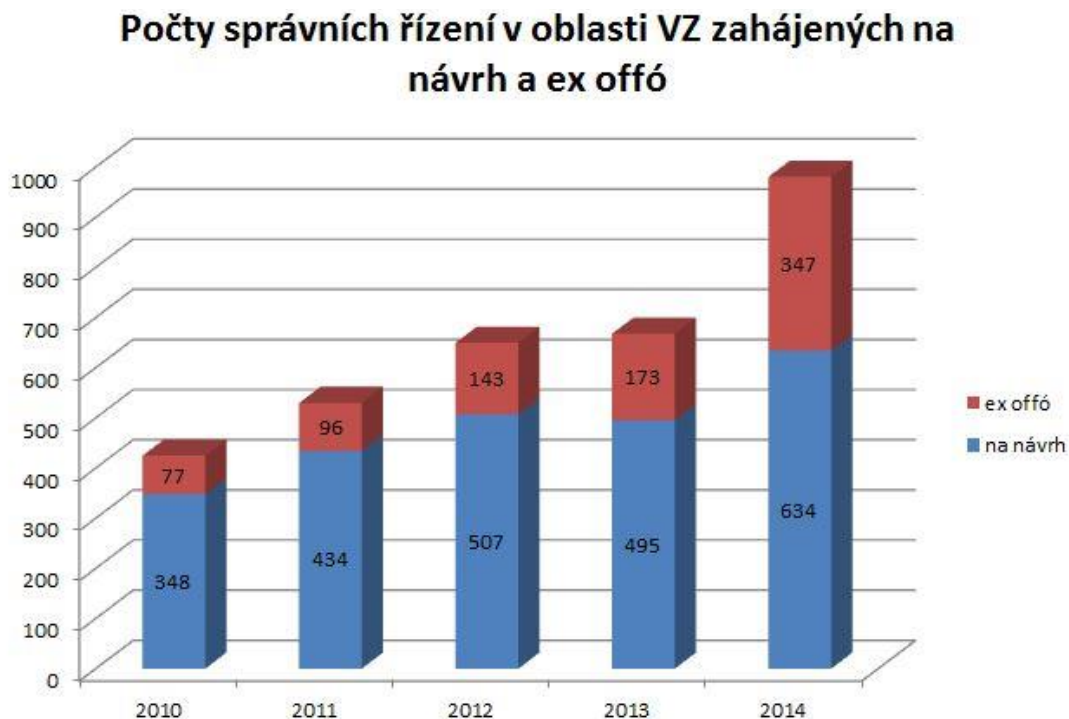
Počet zahájených prvostupňových řízení v oblasti VZ

Zdroj: Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>

V grafu č. 7 se jedná o porovnání počtu správních řízení v oblasti veřejných zakázek zahájených na návrh a z moci úřední (ex offó). Z grafu č. 7 je zřejmé, že se mění poměr řízení zahájené na návrh a zahájen ex offó. Zatímco v do roku 2013 byl poměr přibližně 1:4, tzn. na jedno zahájené řízení ex offó připadaly přibližně čtyři řízení zahájené na návrh. V roce 2014 již připadala na jedno řízení ex offó dvě řízení na návrh, poměr se tedy výrazně změnil (43).

Graf č. 7: Počty správních řízení v oblasti VZ zahájených na návrh a ex offó

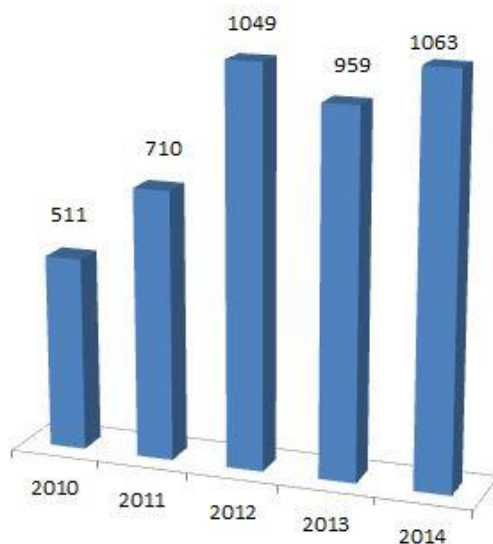

Zdroj: Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>

V grafu č. 8 je statistika počtu vydaných prvostupňových rozhodnutí v oblasti veřejných zakázek. Z grafu č. 8 vyplývá, že počet vydaných prvostupňových rozhodnutí v oblasti veřejných zakázek se mezi roky 2010 a 2012 skoro dvojnásobně zvýšil. Znamená to, že ÚOHS pracuje rychleji a efektivněji, přestože případů přibývá (43). „Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se musí v posledních letech vyrovnávat s každoročním výrazným nárůstem podnětů a návrhů. Je tedy možné konstatovat, že nárůst agendy v oblasti veřejných zakázek představuje dlouhodobý trend. Vedení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže přijalo v posledním roce řadu zásadních organizačních změn, aby Sekce veřejných zakázek dokázala výše popsany nárůst případů zpracovat. Byl také vytvořen Metodický odbor, který pro zaměstnance Sekce veřejných zakázek pořádá pravidelně interní metodická setkání, na nichž se prezentuje aktuální česká i evropská judikatura pro oblast veřejných zakázek a analyzují se zásadní rozhodnutí ÚOHS“ (18).

Graf č. 8: Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí v oblasti VZ

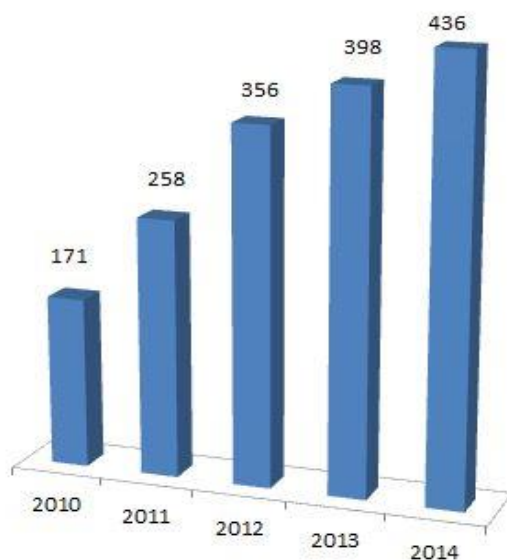
Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí v oblasti VZ

Zdroj: Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>

Graf č. 9: Počet podaných rozkladů v oblasti VZ

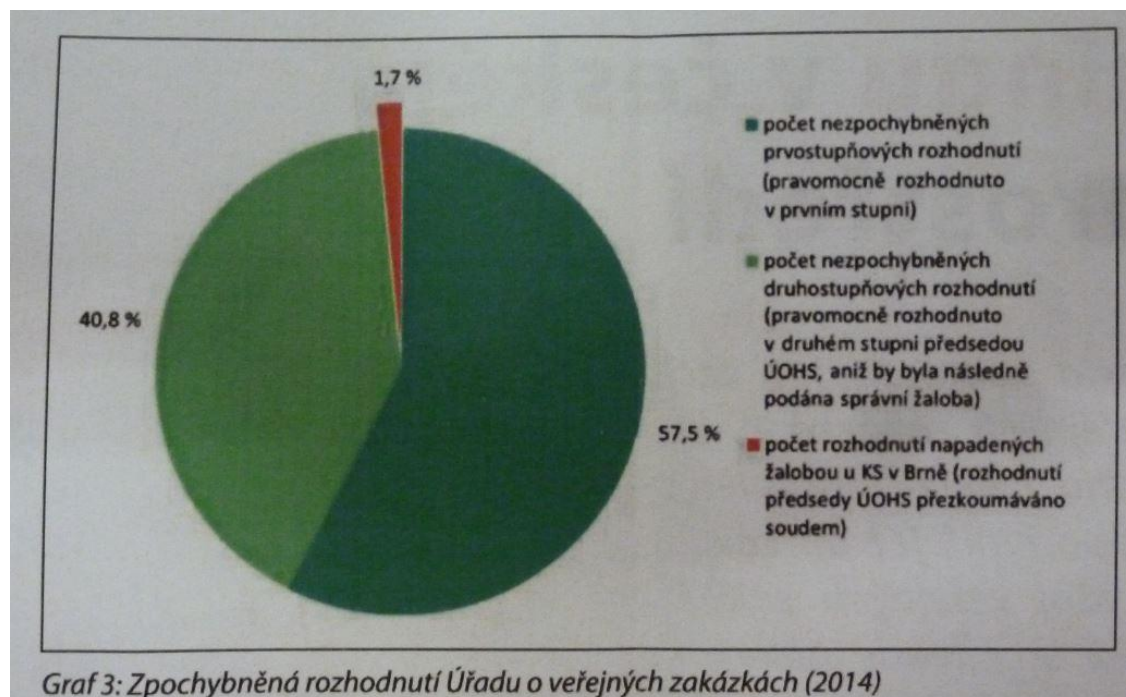
Počet podaných rozkladů v oblasti VZ

Zdroj: Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>

V grafu č. 9 je uveden počet rozkladů za období 2010 až 2014. Z grafu vyplývá, že počet rozkladů se od roku 2010 také výrazně navýšil. Rozklad proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže tedy není v dnešní době ojedinělým jevem. Z níže uvedeného grafu č. 10 je evidentní, že většina rozkladů skončí tím, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže potvrdí svůj rozsudek vydaný v rozhodnutí prvního nebo druhého stupně (43).

Graf č. 10: Zpochybněná rozhodnutí ÚOHS o veřejných zakázkách (2014)

Zdroj: RAFAJ, Petr. ÚOHS pracuje rychleji, přestože případů přibývá. Veřejné zakázky v praxi. FORUM s.r.o., 2015, 2015(2): 43. ISSN 1805-8523.

Z grafu č. 10 je zřejmé, že pouhých 1,7 % rozhodnutí ÚOHS je ze strany účastníků řízení zpochybněno žalobou ve správním soudnictví, naopak přes 57 % prvostupňových rozhodnutí ani není předmětem rozkladu k předsedovi ÚOHS. Celkově soudy v loňském roce zrušily necelé 1 % vydaných rozhodnutí. Z tohoto vyplývá, že ÚOHS je uznávanou nezávislou institucí, jejíž závěry jsou většinově přijímány s respektem. ÚOHS je zaměřen na moderní, efektivní, vysoce odborný a profesionální výkon ochrany hospodářské soutěže (18).

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Domnívám se, že vývoj právní úpravy týkající se veřejných zakázek během posledních let koresponduje s cílem zajistit co největší transparentnost řízení. Transparentnost řízení je zajišťována např. povinnostmi uvést většinu informací týkajících se zadávacího řízení již v oznámení o zakázce (např. předpokládanou hodnotu díla a informaci o tom, zda bude omezovat počet účastníků, zda bude probíhat jednání o nabídkách a zda toto jednání bude jednokolové nebo více kolové atd.). Velmi transparentní je povinnost vést o všech úkonech zadavatele písemné záznamy. Jako velmi transparentní hodnotím právo dodavatele nahlížet do vyhotovených protokolů a dělat si opis těchto protokolů (jedná se například o protokol o posouzení kvalifikace). Zákon velmi transparentně upravuje jednání o nabídkách. Již v oznámení o zakázce je zadavatel povinen uvést, jak povede jednání o nabídkách. Na každé jednání musí být uchazeč písemně pozván a z každého jednání vyhotovuje zadavatel protokol, který uchazeč podepíše. Na základě hodnotících kritérií stanoví zadavatel pořadí uchazečů a vyhotoví o něm protokol. V protokolu o pořadí musí být také informace o tom, se kterými uchazeči bude jednat v další fázi. Protokol obdrží každý účastník jednání o nabídkách do 5 pracovních dnů po ukončení každé fáze jednání. V paragrafu 30 odst. 8 ZVZ je přímo uvedeno, že zadavatel je povinen v rámci všech jednání o nabídkách dodržení zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace (1).

K zásadě rovného zacházení se váže §49 odst. 3 kde je uvedeno, že zadavatel odešle dodatečné informace včetně přesného znění dotazů všem dodavatelům, kteří požádali o zadávací dokumentaci nebo kterým byla zadávací dokumentace poskytnuta. Zároveň zadavatel uveřejní dodatečné informace stejným způsobem, jakým uveřejnil textovou část zadávací nebo kvalifikační dokumentace. Tím není zvýhodněn dodavatel, který žádal o dodatečné informace. Rovněž pokud je to nezbytné, umožní dle §49 odst. 5 zadavatel prohlídku místa plnění všem dodavatelům.

Transparentnost zadávacích řízení by měl zajišťovat mimo jiné také §85 ZVZ, který uvádí povinnost zadavatele vyhotovit o každé veřejné zakázce písemnou zprávu. Tato zpráva by měla obsahovat minimálně údaje o zadavateli, předmětu veřejné zakázky a o ceně, druhu zadávacího řízení. Dále pak identifikační údaje vybraného uchazeče a podíl subdodavatele, identifikační údaje všech uchazečů a jejich nabídkovou cenu, identifikační údaje

vyložených zájemců a uchazečů s uvedením odůvodnění vyloučení, důvod použití daného typu zadávacího řízení a důvod zrušení zadávacího řízení. Písemnou zprávu uveřejní zadavatel na svém profilu nejpozději do 15 dnů od ukončení zadávacího řízení. Důležitým ustanovením ZVZ je § 147 a 147a. Zadavatel je povinen uveřejnit smlouvu na plnění předmětu VZ včetně všech jejích změn a dodatků, dále pak skutečně uhrazenou cenu za plnění VZ a seznam subdodavatelů dodavatele VZ. Dalším významným paragrafem, který zajišťuje, že zadavatel by měl postupovat transparentně je §155, který se zabývá uchováváním dokumentace. Dokumentace o veřejné zakázce a záznamy o úkonech učiněných elektronicky by se měly uchovávat 10 let od uzavření smlouvy (1).

Na závěr této části je třeba zmínit, že ÚOHS aktivně přispívá ke vzdělávání veřejných zadavatelů. Příkladem této činnosti je například projekt Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů, který probíhal v období 2011 – 2014 a byl financován z prostředků Evropské unie, konkrétně z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu. Tento program byl zaměřen na zvyšování povědomí zaměstnanců veřejné správy v oblasti zadávání veřejných zakázek. Projekt se specializoval především na problematiku zakázaných kartelových dohod, které jsou uzavírány mezi účastníky zadávacích řízení za účelem ovlivnění výsledku zadávacího řízení. V rámci projektu bylo proškoleny odborníky z ÚOHS cca tři tisíce zaměstnanců veřejných zadavatelů z celé České republiky (44).

Tato forma zvyšování kvalifikace a vzdělávání pracovníků týmů zadavatelů je dle mého názoru velkým přínosem. Domnívám se, že tato činnost ÚOHS by měla fungovat i nadále v rozšířeném měřítku. Pokud by se každý zaměstnanec veřejných zadavatelů každý rok zúčastnil školení a zopakoval si správné postupy transparentního a nediskriminačního zadávacího řízení, zcela určitě by došlo ke snížení napadených zadávacích řízení a tím by se zcela jistě ulehčilo pracovníkům ÚOHS.

6 Závěr

Tato práce se zabývá zajištěním a dodržováním hlavních zásad zadávacích řízení v režimu veřejných zakázek. V rámci práce bylo provedeno přezkoumání platné právní úpravy týkající se VZ, kvalitativní šetření formou dotazníku a rozhovoru. Také byla provedena komparace platné právní úpravy s rozhodovací praxí ÚOHS.

Hlavním cílem této diplomové práce je zhodnocení, zda platná právní úprava dostatečně řeší tři hlavní zásady zadávání veřejných zakázek. Jedná se o pravidla transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace v rámci zákona č. 137/2006 Sb. O veřejných zakázkách. Z provedených šetření vyplývá, že současná platná právní úprava upravuje povinnost dodržování hlavních zásad zadávání VZ dostatečně, jelikož Česká republika učinila v posledních letech výrazný pokrok v systému zadávání VZ. Přispěla k tomu nejen snaha zákonodárců o vytvoření co nejdokonalejší právní úpravy pro zajištění maximální transparentnosti a dodržení hlavních zásad zadávání VZ, ale také spolupráce a činnost Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který se velkou měrou na tvorbě těchto norem podílí. Určitým přínosem je jistě také existence evropských norem, které Česká republika postupně implementuje do domácí právní úpravy.

Zákon se neustále vyvíjí a vzhledem k počtu novelizací je zde evidentní snaha o zajištění maximální transparentnosti a dodržování všech hlavních zásad zadávání veřejných zakázek. Ministerstvo pro místní rozvoj má v tomto případě velmi těžkou úlohu, jelikož je složité nastavit dokonalou normu, která by zajistila spravedlivé podmínky jak zadavatelům, tak i dodavatelům. S tímto problémem se potýká nejen Česká republika, ale i například sousední Slovensko a vlastně celá Evropská unie. Proto bychom se měli poučit z minulosti a snažit se z již existujících kauz a chyb. Snad se připravovaný nový zákon, který by měl být účinný od dubna 2016, osvědčí a bude možno tvrdit, že i nadále existuje norma, která zabezpečí to, že v budoucnu budou probíhat zadávací řízení transparentně a při zachování všech hlavních zásad zadávání veřejných zakázek.

Dílním cílem diplomové práce je návrh opatření, která by donutila zadavatele lépe zajistit dodržování těchto pravidel. Hlavním problémem nedodržování hlavních zásad zadávání veřejných zakázek tedy není nedostatečná právní úprava, ale nedodržování nebo chybná

interpretace zákona zadavateli zadávacích řízení. Ačkoli existuje dostatečná právní úprava, zadavatel často není natolik erudovaný, aby zadal veřejnou zakázku transparentně, tedy bez porušení hlavních pravidel zadávacích řízení. Zadavatel tedy často není schopen striktně dodržet pravidla zadávání veřejných zakázek. Tomuto by se dalo zabránit tím, že by pracovníci zadavatelů byly pravidelně školeni. Tím by se docílilo toho, že by zadavatelé, dokázali vést zadávací řízení natolik transparentně a v souladu s hlavními zásadami, že by se eliminoval počet námitek a návrhů na ÚOHS. Tato školení by měla být povinná a měla by probíhat každoročně, podobně jako je například povinné školení řidičů. Toto vzdělávání by bylo financováno ze státního rozpočtu a z evropských fondů. Zároveň by měl mít zadavatel možnost se bezplatně poradit, pokud by si nebyl jist, že jeho postup je bezchybný a nenapadnutelný. Vynaložené finanční prostředky na osvětu by se jistě vrátily tím, že by se snížil počet podání na úřad a zároveň by se snížil počet uložených pokut a dalších postihů, jako je například vrácení nebo krácení dotace z Evropských fondů. Dalším opatřením by mohly být vysoké pokuty v případech, pokud by se zjistilo, že zásady zadávacího řízení byly porušeny záměrně a vědomě. Navíc při opakovaných pochybeních by zadavatel již nemohl zadávat veřejné zakázky vlastními silami, ale byl by povinen zadávat veřejné zakázky prostřednictvím osvědčeného centrálního zadavatele, který by byl vybrán Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Zcela určitě by tím byla zajištěna transparentnost zadávacího řízení. Během 15 let praxe autorky v oblasti veřejných zakázek lze s jistotou tvrdit, že proces zadávání se mění, vyvíjí a dá se říci i zlepšuje. Došlo k zlepšení transparentnosti a tím i k omezení zmanipulovaných zadávacích řízení. Uchazeči často využívají právo uchazeče nahlédnout do protokolů a možnost pořídit si opis protokolů. Jedná se například o protokol o posouzení kvalifikace. Tento prvek transparentnosti obsažený v zákoně lze hodnotit jako velice přínosný a podstatný.

Tato práce by mohla být přínosem pro zadavatele veřejných zakázek, jelikož práce poukazuje na nejčastější pochybení zadavatelů při zadávacích řízeních. Na vybraných příkladech z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se mohou zadavatelé poučit, jak se vyvarovat porušování hlavních tří zásad zadávacích řízení. Důležité je především, aby zadavatelé definovali své požadavky a podmínky jednoznačně a v souladu se zákonem a aby byli v oboru veřejných zakázek dostatečně erudovaní.

7 Použité zdroje

1. Česko. Zákon č. 137/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách.
2. Portál o veřejných zakázkách a koncesích: Metodika zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách [online] [cit. 2015-10-31] Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky- stanoviska>
3. Česko. Nařízení vlády č. 77/2008 Sb. ze dne 25. února 2008 o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou – Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu.
4. Česko. Zákon č. 179/2010 Sb. ze dne 18. května 2010. Zákon, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
5. BURSÍK, Jaroslav. Denní zpravodajství o veřejných zakázkách: Z Novelou dotčených ustanovení otevíráme v kostce základní změny ZVZ, které svou povahou považujeme za nejzásadnější [online]. [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: <http://www.vz24.cz/svet-vz24/sloupek-odbornika/novela-zakona-c-137-2006-sb-zakon-c-179-2010-sb/>
6. Česko. Vyhláška č. 9/2011 Sb. ze dne 20. ledna 2011, kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody.
7. Česko. Zákon č. 55/2012 Sb. ze dne 24. února 2012, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů a ve znění Sdělení Ministerstva vnitra ČR o opravě tiskové chyby v zákoně č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.
8. Česko. Technická novela zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění schváleném Senátem Parlamentu ČR platná od 1. 1. 2014

9. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR[online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2013/Hlavni-zmeny,-kttere-prinasi-technicka-novela-zakon>
10. Česko. Zákon č. 40/2015 Sb. ze dne 10. února 2015, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.
11. FIDLER, Vlastimil. Jak na nová dílčí hodnotící kritéria. *Veřejné zakázky v praxi*. FORUM s.r.o., 2015, **2015**(1): 4-5. ISSN 1805-8523.
12. Denní zpravodajství o veřejných zakázkách[online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.vz24.cz/svet-vz24/sloupek-odbornika/zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-prosel-vladou/>
13. SCHELLEOVÁ, Andrea. *Nejčastější problémy ve veřejných zakázkách nejen pro sektorové zadavatele*. Praha: Linde Praha, 2014, 120 s. ISBN 978-80-7201-857-4.
14. POSPÍCHAL, Jan. Nejčastější chyby zadavatelů a jak jim předcházet. *Veřejné zakázky v praxi*. Praha: FORUM s.r.o., 2015, **2015**(2): 55-59. ISSN 1805-8523.
15. Denní zpravodajství o veřejných zakázkách[online]. [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://www.vz24.cz/clanky/novy-zakon-o-zadavani-verejnych-zakazek-jde-do-parlamentu/>
16. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES.
17. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí.
18. RAFAJ, Petr. ÚOHS pracuje rychleji, přestože případů přibývá. *Veřejné zakázky v praxi*. Praha: FORUM s.r.o., 2015, **2015**(2): 40-43. ISSN 1805-8523.
19. Portál o veřejných zakázkách a koncesích[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazkach/Statisticke-udaje-o-verejnych-zakazkach>

20. Česko. Zákon č. 320/2001 ze dne 9. srpna 2001 o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.
21. KLIKA, Stanislav. Co přinese nový zákon o vnitřním řízení a kontrole? *Veřejné zakázky v praxi*. Praha: FORUM s.r.o., 2015, **2015**(1): 12-16. ISSN 1805-8523.
22. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/public-procurement-network.html>
23. Stránka Evropské komise o veřejných zakázkách[online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://simap.europa.eu>
24. Public Procurement Network[online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.publicprocurementnetwork.org>
25. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-11284.html>
26. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10478.html>
27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9142.html>
28. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10800.html>
29. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12060.html>
30. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12650.html>
31. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10623.html>

32. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12732.html>
33. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9466.html>
34. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10119.html>
35. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-9986.html>
36. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10324.html>
37. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12842.html>
38. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-11548.html>
39. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2014 č. j. 10 As 59/2014-42[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2014/005910As__14_20140826100231_prevedeno.pdf
40. Lexikon veřejných zakázek: Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2013, č. j. 31 Af 82/2012–82 [online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.lexikonvz.cz/lexikon/s-6-zasady-postupu-zadavatele-58>
41. SKALKA, Pavel. Aktuality z rozhodovací praxe českých soudů. *Veřejné zakázky v praxi*. Praha: FORUM s.r.o., 2015, **2015**(2): 16-20. ISSN 1805-8523.

42. ROP Jihozápad[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: http://www.rr-jihozapad.cz/dokumenty/pro-prijemce/2014/financni_opravy_promijeni_revize-c-4_18-4-2014.pdf

43. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-verejnych-zakazek.html>

44. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže[online]. [cit. 2015-10-31]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/osveta-a-transparentnost-verejnych-zadavatelu.html>

8 Přílohy

Příloha A: Kvalitativní dotazník k diplomové práci

Příloha B: Tabulka finančních oprav/promíjení odvodů v případě porušení pravidel při zadávání zakázek

Příloha C: Certifikát o úspěšném absolvování semináře Veřejné zakázky – aktuální změny pro rok 2015

Příloha D: Certifikát o úspěšném absolvování konference: A zcela nový zákon přichází.

Příloha A

Dotazník k diplomové práci „Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách“

Vážené dámy, vážení pánové,

žádám Vás o vyplnění tohoto kvalitativního dotazníku, který jsem vypracovala za účelem kvalitativního šetření ke své diplomové práci na téma „Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách.“

Velmi by mě zajímal Váš názor k tomuto tématu, jelikož Vás považuji za odborníky, jenž se přímo zabývají problematikou veřejných zakázek a tedy často pracují s platnou legislativou upravující veřejné zakázky v České republice.

Laskavě Vás žádám o odpověď na níže uvedené otázky:

- I. **Domníváte se, že současná právní úprava týkající se zadávání veřejných zakázek (zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách) je dostačující tak, aby byly dodržovány hlavní zásady zadávání v režimu veřejných zakázek (zásada transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace)? *Správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.***

a) ANO

b) NE

1. Proč si myslíte, že ano?

.....
.....
.....

2. Proč si myslíte, že ne?

.....
.....
.....

- 2.1. Uveďte, prosím, Váš návrh na řešení těchto nedostatků ZVZ

.....
.....
.....

Dotazník k diplomové práci „Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách“

II. **Setkal/a jste se Ve své praxi s porušením zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace?** *Správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.*

a) ANO

b) NE

1. Pokud ano, uveďte, prosím, příklad.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Uveďte, prosím, Váš názor, jak k tomuto pochybení došlo, případně doplňte vysvětlení. *Správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.*

a) Porušením zákona.

.....
.....

b) Tím, že zákon nebyl v této věci dostačující.

.....
.....

III. **Víte, že nový zákon týkající se zadávání veřejných zakázek, který by měl nahradit stávající zákon o veřejných zakázkách, prochází v této době schvalovacím procesem?** *Správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.*

a) ANO

b) NE

1. Jste seznámeni s tímto zákonem? *Správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.*

a) ANO

b) NE

Dotazník k diplomové práci „Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách“

1.1. Pokud ano, domníváte se, že tento zákon přispěje k efektivnějšímu dodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace? *Správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.*

a) ANO

b) NE

1.1.1. Proč si myslíte, že ano?

.....
.....

1.1.2. Proč si myslíte, že ne?

.....
.....

1.1.2.1 Uveďte, prosím, Váš návrh na řešení těchto nedostatků nového zákona

.....
.....
.....
.....

Jméno, příjmení a funkce respondenta:

.....

Děkuji Vám za vyplnění tohoto dotazníku, který bude použit výhradně pro účely mé diplomové práce.

Bc. Magdalena Bouzková
Studentka Provozně ekonomické fakulty na České zemědělské univerzitě v Praze

Příloha č. 2 – Tabulky finančních oprav/promíjení odvodů
TABULKA FINANČNÍCH OPRAV/PROMÍJENÍ ODVODŮ V PŘÍPADĚ PORUŠENÍ PRAVIDEL PRO ZADÁVÁNÍ ZAKÁZEK

Tabulka slouží jako pomůcka při stanovení výše finančních oprav/promíjení odvodů v případě porušení pravidel pro zadávání zakázek. Finanční opravou se rozumí korekce způsobilých výdajů před proplacením příslušné Žádosti o platbu a rovněž odvod za porušení rozpočtové kázně. Tabulka vychází z dokumentu „Pokyny ke stanovení finančních oprav, jež mají být provedeny u výdajů financovaných Unii v rámci sdíleného řízení v případě nedodržení pravidel pro veřejné zakázky“, který byl přijat Rozhodnutím Evropské komise C(2013) 9572 ze dne 19. 12. 2013.

Řádky nerelevantní pro ÚRR JZ nebyly do tabulky zapracovány. Text ve sloupcích může být z technických důvodů zkrácen, dokument je v plném znění k dispozici na webových stránkách www.rr-jihozapad.cz, v sekci pro příjemce.

Níže uvedená tabulka bude zcela aplikována na pochybení v případě veřejných zakázek v režimu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

V případě zakázek mimo režim zákona, které se řídí Závaznými postupy pro zadávání zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU, nespádajících pod aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v programovém období 2007 – 2013 (dále jen „Závazné postupy“), bude taktéž aplikována níže uvedená tabulka, a to pro případy, kdy byla s příjemci uzavřena Smlouva o podmínkách poskytnutí dotace před 1. 5. 2012. Pokud byla s příjemci uzavřena Smlouva o podmínkách poskytnutí dotace od 1. 5. 2012 (včetně), bude v případě zakázek mimo režim zákona, které se řídí Závaznými postupy, aplikována taktéž finanční oprava dle níže uvedené tabulky. Stanovená finanční oprava však musí být aplikována i v souladu s přílohou č. 1 aktuálně platných Závazných postupů - Tabulkou 1: Přehled pochybení v rámci realizace výběrových řízení a minimální rozsah. Pokud Závazné postupy stanoví finanční opravu přísnější, je nutné pro dané pochybení aplikovat tuto oproti uvedené tabulce přísnější sazbu. Úplné znění Závazných postupů je k dispozici na webových stránkách www.rr-jihozapad.cz, v sekci pro příjemce.

Č.	Porušení	Popis	Navrhovaná výše finanční opravy	Promínutí odvodu	Vychází z řádku COCOF
1	Nezveřejnění oznámení o zakázce	Oznámení o zakázce nebylo zveřejněno v souladu s příslušnými právními předpisy.	100 % 25 %, pokud byly dodrženy základní normy pro zveřejňování oznámení o zakázkách	0 % 75 %, pokud byly dodrženy základní normy pro zveřejňování oznámení o zakázkách	vychází z řádku č.1 COCOF
2	Umělé rozdělení zakázek na práce/služby/dodávky	Projekt prací nebo navrhovaný nákup určitého množství dodávek nebo služeb je dále rozdělen, následkem čehož se dostane mimo oblast působnosti směrnic, takže celý soubor dotčených prací, služeb nebo dodávek není zveřejněn v Úředním věstníku EU.	100 % 25 %, pokud byly dodrženy základní normy pro zveřejňování oznámení o zakázkách	0 % 75 %, pokud byly dodrženy základní normy pro zveřejňování oznámení o zakázkách	vychází z řádku č.2 COCOF

**Metodický pokyn
k porušení rozpočtové kázně**

3	Nedodržení - lhůt pro doručení nabídek; nebo - lhůt pro doručení žádostí o účast	<p>Lhůty pro doručení nabídek (nebo doručení žádostí o účast) byly kratší než lhůty stanovené ve směrnících.</p>	<p>25 %, pokud zkrácení lhůt \geq 50 %</p> <p>10 %, pokud zkrácení lhůt \geq 30 %</p> <p>5 % v případě jakéhokoli jiného zkrácení lhůt (tuto sazbu opravy lze snížit na 2 % až 5 %, pokud povaha a závažnost nedostatku neodůvodňuje 5% sazbu opravy).</p>	<p>75 %, pokud zkrácení lhůt \geq 50 %</p> <p>90 %, pokud zkrácení lhůt \geq 30 %</p> <p>95 % v případě jakéhokoli jiného zkrácení lhůt (tuto sazbu prominutí lze zvýšit až na 98 %, pokud povaha a závažnost nedostatku neodůvodňuje 95% sazbu opravy).</p>	vychází z řádku č.3 COCOF
4	Nedostatečná doba k tomu, aby si potenciální uchazeči nebo zájemci opatřili zadávací dokumentaci	<p>Doba k tomu, aby si potenciální uchazeči nebo zájemci opatřili zadávací dokumentaci, je příliš krátká, a vytváří tak neodůvodněnou překážku pro otevření veřejné zakázky hospodářské soutěži.</p> <p>Opravy se uplatňují na individuálním základě. Při určování výše opravy se zohlední případné polehčující faktory vztahující se k specifčnosti a složitosti zakázky, zejména možná administrativní zátěž nebo obtíže s poskytováním zadávací dokumentace.</p>	<p>25 %, je-li doba, do kdy si potenciální uchazeči nebo zájemci musí opatřit zadávací dokumentaci, kratší než 50 % lhůt pro doručení nabídek (v souladu s příslušnými předpisy).</p> <p>10 %, je-li doba, do kdy si potenciální uchazeči nebo zájemci musí opatřit zadávací dokumentaci, kratší než 60 % lhůt pro doručení nabídek (v souladu s příslušnými předpisy).</p> <p>5 %, je-li doba, do kdy si</p>	<p>75 %, je-li doba, do kdy si potenciální uchazeči nebo zájemci musí opatřit zadávací dokumentaci, kratší než 50 % lhůt pro doručení nabídek (v souladu s příslušnými předpisy).</p> <p>90 %, je-li doba, do kdy si potenciální uchazeči nebo zájemci musí opatřit zadávací dokumentaci, kratší než 60 % lhůt pro doručení nabídek (v souladu s příslušnými předpisy).</p> <p>95 %, je-li doba, do kdy si</p>	vychází z řádku č.4 COCOF

Metodický pokyn k porušení rozpočtové kázně

			potenciální uchazeči nebo zájemci musí opatřit zadávací dokumentaci, kratší než 80 % lhůt pro doručení nabídek (v souladu s příslušnými předpisy).	potenciální uchazeči nebo zájemci musí opatřit zadávací dokumentaci, kratší než 80 % lhůt pro doručení nabídek (v souladu s příslušnými předpisy).	
5	Nezveřejnění – prodloužených lhůt pro doručení nabídek, nebo – prodloužených lhůt pro doručení žádostí o účast	Lhůty pro doručení nabídek (nebo doručení žádostí o účast) byly prodlouženy bez zveřejnění v souladu s příslušnými právními předpisy.	10 % Oprava může být snížena na 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	90 % Výše prominutí může být zvýšena na 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.5 COCOF
6	Případy, které neodůvodňují použití vyjednávacího řízení s předchozím zveřejněním oznámení o zakázce	Zadavatel zadává veřejnou zakázku ve vyjednávacím řízení po zveřejnění oznámení o zakázce, ale takový postup není podle příslušných ustanovení odůvodněný.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.6 COCOF
7	Neuvedení: – kritérií pro výběr v oznámení o zakázce, a/nebo – kritérií pro zadání zakázky (a jejich váhu) v oznámení o zakázce nebo v zadávacích podmínkách	Oznámení o zakázce nestanoví kritéria pro výběr a/nebo pokud ani oznámení o zakázce, ani zadávací podmínky nepopisují dostatečně podrobně kritéria pro zadání zakázky a jejich váhu.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 %, jestliže byla kritéria pro výběr nebo kritéria pro zadání zakázky uvedena v oznámení o zakázce (nebo v zadávacích podmínkách, pokud jde o kritéria pro zadání zakázky), avšak nikoli dostatečně podrobně.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 %, jestliže byla kritéria pro výběr nebo kritéria pro zadání zakázky uvedena v oznámení o zakázce (nebo v zadávacích podmínkách, pokud jde o kritéria pro zadání zakázky), avšak nikoli dostatečně podrobně.	vychází z řádku č.8 COCOF

Metodický pokyn k porušení rozpočtové kázně

8	Protiprávní a/nebo diskriminační kritéria pro výběr a/nebo kritérií pro zadání zakázky stanovená v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci	Případy, kdy byly hospodářské subjekty odrazeny od podání nabídky v důsledku nezákonných kritérií pro výběr a/nebo kritérií pro zadání zakázky stanovených v oznámení o zakázce nebo v zadávací dokumentaci. Například: – povinnost již mít provozovnu nebo zástupce v zemi nebo regionu, – již nabyté zkušenosti uchazečů v dané zemi nebo regionu.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.9 COCOF
9	Kritéria pro výběr se nevztahují k předmětu zakázky a nejsou mu úměrná	Pokud lze doložit, že minimální úroveň způsobilosti pro konkrétní zakázku se nevztahují k jejímu předmětu a nejsou mu úměrná, a není tedy pro zájemce zajištěn rovný přístup nebo to má za následek vytváření neodůvodněných překážek pro otevření veřejné zakázky hospodářské soutěži.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.10 COCOF
10	Diskriminační technické specifikace	Stanovení technických norem, které jsou příliš specifické, a není tedy pro zájemce zajištěn rovný přístup nebo to má za následek vytváření neodůvodněných překážek pro otevření veřejné zakázky hospodářské soutěži.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.11 COCOF
11	Nedostatečná definice předmětu zakázky	Popis v oznámení o zakázce nebo v zadávacích podmínkách nestačí potenciálním uchazečům/zájemcům k určení předmětu zakázky.	10 % Oprava může být snížena na 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti. V případě, že provedené práce nebyly zveřejněny, se na odpovídající částku uplatní oprava ve výši 100 %.	90 % Výše prominutí může být zvýšena na 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti. V případě, že provedené práce nebyly zveřejněny, se na odpovídající částku uplatní prominutí ve výši 0 %.	vychází z řádku č.12 COCOF

Metodický pokyn k porušení rozpočtové kázně

12	Změna kritérií pro výběr po otevření nabídek, jež vede k nesprávnému přijetí uchazečů	Kritéria pro výběr byla upravena během fáze výběru, což vedlo k přijetí uchazečů, kteří by podle kritérií pro výběr, jež byla zveřejněna, přijati nebyli.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.13 COCOF
13	Změna kritérií pro výběr po otevření nabídek, jež vede k nesprávnému odmítnutí uchazečů	Kritéria pro výběr byla upravena během fáze výběru, což vedlo k odmítnutí uchazečů, kteří by podle kritérií pro výběr, jež byla zveřejněna, byli přijati.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.14 COCOF
14	Hodnocení uchazečů/zájemců podle nezákonných kritérií pro výběr nebo zadání zakázky	V průběhu hodnocení uchazečů/zájemců byla kritéria pro výběr použita jako kritéria pro zadání zakázky nebo se nepostupovalo podle kritérií pro zadání zakázky (nebo příslušných dílčích kritérií nebo vah) uvedených v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách, což vedlo k použití nezákonných kritérií pro výběr nebo zadání zakázky. Příklad: Dílčí kritéria použitá pro zadání zakázky se nevztahují ke kritériím pro zadání zakázky uvedeným v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.15 COCOF
15	Nedostatek transparentnosti nebo rovného zacházení při hodnocení	Auditní stopa týkající se zejména bodového hodnocení uděleného každé nabídce je nejasná / neodůvodněná / nedostatečně transparentní nebo vůbec neexistuje a/nebo hodnotící zpráva neexistuje nebo neobsahuje všechny prvky požadované příslušnými předpisy.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.16 COCOF
16	Změna nabídky během hodnocení	Zadavatel umožní uchazečům/zájemcům, aby upravili svou nabídku během hodnocení nabídek.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti	vychází z řádku č.17 COCOF

**Metodický pokyn
k porušení rozpočtové kázně**

				dané nesrovnalosti.	
17	Jednání během řízení o udělení zakázky	V rámci otevřeného nebo omezeného řízení zadavatel během fáze hodnocení jedná s účastníky nabídkového řízení, což vede k významné změně původních podmínek uvedených v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.18 COCOF
18	Vyjednávací řízení s předchozím zveřejněním oznámení o zakázce se zásadními změnami podmínek uvedených v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách	V rámci vyjednávacího řízení s předchozím zveřejněním oznámení o zakázce se původní podmínky zakázky podstatně změní, což odůvodňuje zveřejnění nového nabídkového řízení.	25 % Oprava může být snížena na 10 % nebo 5 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	75 % Výše prominutí může být zvýšena na 90 % nebo 95 % podle závažnosti dané nesrovnalosti.	vychází z řádku č.19 COCOF
19	Odmítnutí mimořádně nízkých nabídek	Nabídky se zdají být mimořádně nízké v poměru k výrobkům, stavebním pracím nebo službám, zadavatel však tyto nabídky odmítne, aniž by nejdříve písemně požádal o upřesnění základních prvků nabídky, které považuje za důležité.	25 %	75 %	vychází z řádku č.20 COCOF
20	Střet zájmů	Zjistí-li příslušný soudní nebo správní orgán, že došlo ke střetu zájmů, a to buď u příjemce příspěvku poskytovaného Unii, nebo u zadavatele.	100 %	0 %	vychází z řádku č.21 COCOF
21	Podstatná změna prvků zakázky uvedených v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách	Základní prvky zadání zakázky mimo jiné zahrnují cenu, povahu prací, lhůtu pro dokončení, platební podmínky a použité materiály. Pokud jde o to, co představuje základní prvek, je vždy nezbytné provést analýzu na základě posouzení jednotlivých případů.	25 % výše zakázky plus výše dodatečné částky zakázky vyplývající z podstatných změn prvků zakázky.	75 % výše zakázky.	vychází z řádku č.22 COCOF

Metodický pokyn k porušení rozpočtové kázně

22	Omezení rozsahu zakázky	Zakázka byla zadána v souladu s příslušnými předpisy, ale následovalo omezení jejího rozsahu.	Hodnota omezení rozsahu plus 25 % celkové hodnoty konečného rozsahu (pouze je-li uvedené omezení rozsahu zakázky významné).	75 % celkové hodnoty konečného rozsahu (pouze je-li uvedené omezení rozsahu zakázky významné).	vychází z řádku č.23 COCOF
23	Zadání dodatečných stavebních prací/služeb /dodávek v rozporu s Metodickým oznámením č. 11 ke změnám rozpočtu v souvislosti se zadávacím řízením (vícepráce – vícenáklady, méněpráce)	Hlavní zakázka byla zadána v souladu s příslušnými ustanoveními, avšak následně byla zadána jedna či více dodatečných zakázek na stavební práce/služby/dodávky, které nesplňují podmínky způsobilosti dle Metodického oznámení č. 11 ke změnám rozpočtu v souvislosti se zadávacím řízením (vícepráce – vícenáklady, méněpráce)	100 % hodnoty dodatečných zakázek	0 %	vychází z MO č. 11 ke změnám rozpočtu v souvislosti se zadávacím řízením (vícepráce – vícenáklady, méněpráce)

TABULKA FINANČNÍCH OPRAV/PROMÍJENÍ ODVODŮ V OSTATNÍCH PŘÍPADECH

V mimořádném případě může ÚRR JZ navrhnout vyšší finanční opravy/prominutí jiným způsobem. Tento návrh bude příjemci řádně zdůvodněn.

Není-li objektivně možné vyčíslit výdaje, kterých se porušení týká, je možné ponížít příjemci celkové způsobilé výdaje projektu, a to ve výši 0,5 % celkových způsobilých výdajů za každé jednotlivé porušení.

Oblast	Porušení	Navrhovaná výše finanční opravy	Prominutí odvodu	Výchozí částka pro výpočet fin. opravy	Poznámka
Účetnictví	proplacení v hotovosti nad stanovenou částku	100 %	0 %	vše nad stanovenou částku	
	nesprávné dokladování způsobilých výdajů (doklady a faktury), průkaznost výdajů není zajištěna	100 %	0 %	dotace vztahující se k výdaji	Pokud není zajištěna průkaznost předložených dokladů, jsou výdaje považovány za nezpůsobilé (provedení fin.

Metodický pokyn k porušení rozpočtové kázně

					opravy ve výši 100 %). Pokud příjemce napraví, bude fin. oprava ve výši 0 %, v případě prominutí odvodu ÚRR JZ doporučí VRR prominutí ve 100% výši.
	nesprávné dokladování způsobilých výdajů (doklady a faktury), nicméně průkaznost výdajů je zajištěna	0-50 %	50-100 %	dotace vztahující se k výdaji	
	z dotace proplacený, ale nerealizovaný výdaj	100 %	0 %	dotace vztahující se k výdaji	
	předčasné vyřazení majetku z evidence v době udržitelnosti projektu (netýká se formálního pochybení)	100 %	0 %	dotace vztahující se k majetku	
	nezařazení majetku podpořeného z dotace do účetní nebo majetkové evidence	0-50 %	50-100 %	dotace vztahující se k majetku	Pokud příjemce napraví, bude fin. oprava ve výši 0 %, v případě prominutí odvodu ÚRR JZ doporučí VRR prominutí ve 100% výši.
	nenahlášení příjmů projektu	100 %	0 %	dotace vyplacená navíc	
	použití poskytnutých prostředků k jinému než stanovenému účelu	100 %	0 %	dotace vztahující se k výdaji	
	ostatní nezpůsobilé výdaje	100 %	0 %	dotace vztahující se k výdaji	
Projekt a jeho změny	provedení podstatné změny projektu bez oznámení (kdyby požádal, bylo by mu povoleno)	0-5 %	95-100 %	dotace	
	provedení podstatné změny projektu bez oznámení (kdyby požádal, nebylo by mu povoleno)	100 %	0 %	dotace	
	nenaplnění (hlavních) indikátorů plochy / délky / kapacity /počtu lůžek/ - bez vlivu na udělení dotace	0-50 %	50-100 %	dotace	Způsobilé výdaje budou poníženy o finanční hodnotu nenaplněného indikátoru. Fin. oprava bude použita

**Metodický pokyn
k porušení rozpočtové kázně**

					v případě, že nebude možné hodnotu indikátoru vyčíslit.
	nenaplnění (hlavních) indikátorů plochy / délky / kapacity / počtu lůžek - projekt by nebyl podpořen (klesl pod bodovou hranici posledního projektu, který dotaci dostal)	100 %	0 %	dotace	
	nedodržení účelu poskytnutí prostředků	100 %	0 %	dotace	
	nezajištění povinné udržitelnosti projektu	100 %	0 %	dotace	
Publicita	nedodržení povinné publicity dle nařízení ES č. 1828/2006 (příjemce nenapraví)	100 %	0 %	dotace	Pokud příjemce napraví, bude fin. oprava ve výši 0 %, v případě prominutí odvodu ÚRR JZ doporučí VRR prominutí ve 100% výši.
	nedodržení ostatních pravidel publicity dle podmínek ROP (příjemce nenapraví)	0-10 %	90-100 %	dotace	Pokud příjemce napraví, bude fin. oprava ve výši 0 %, v případě prominutí odvodu ÚRR JZ doporučí VRR prominutí ve 100% výši.
Nakládání s majetkem	neoprávněně či bez souhlasu zřízeno zástavní právo (příjemce nenapraví)	100 %	0 %	dotace vážící se k majetku zatíženého ZP	
	pronajmutí majetku bez výběrového řízení, zřízení věcného břemene bez souhlasu poskytovatele (příjemce nenapraví)	100 %	0 %	dotace vážící se k majetku	
	pronajmutí, převod, zřízení věcného břemene a zástavního práva u majetku pořízeného z dotace bez souhlasu poskytovatele (příjemce napraví)	0-5 %	95-100 %	dotace vážící se k majetku	
	zcizení majetku podpořeného z dotace v rozporu se smlouvou o poskytnutí dotace	100 %	0 %	dotace vážící se k majetku	
	nepojištění (zrušení/nezaplacení)	0-5 %	95-100 %	dotace vážící se k majetku	

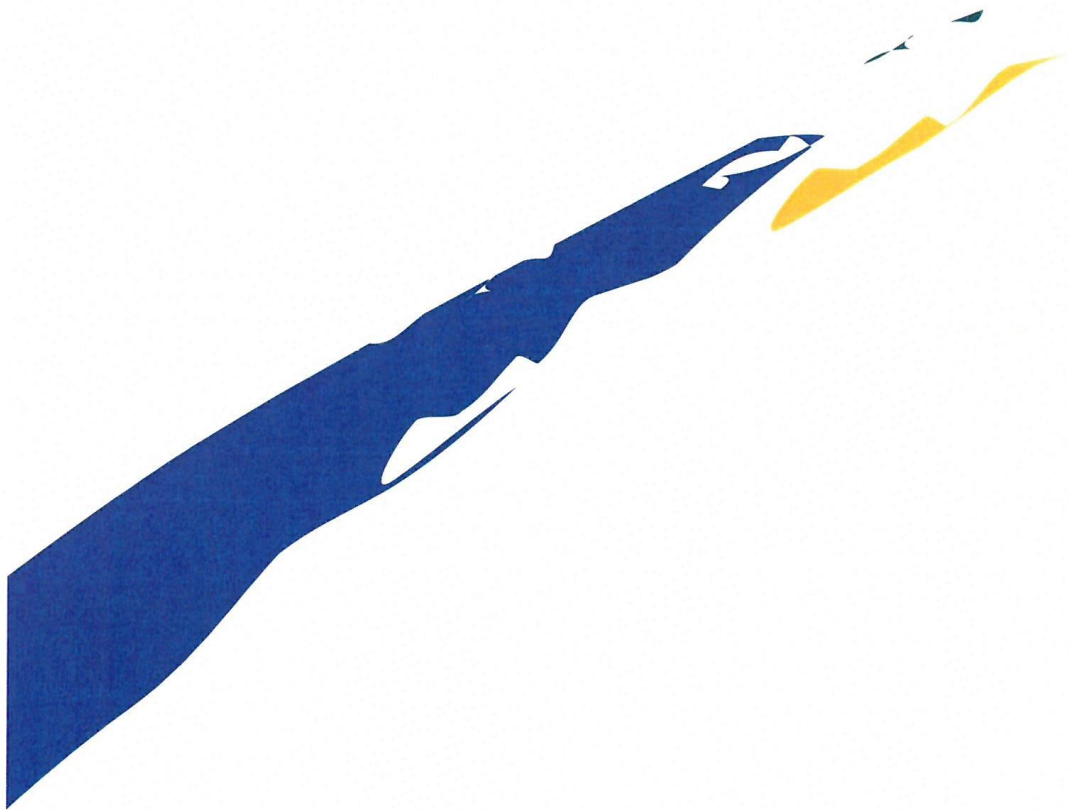

Metodický pokyn k porušení rozpočtové kázně

	pojištění) majetku podpořeného z dotace				
	použití majetku pořízeného z dotace na jiné účely, které nesouvisí přímo s předkládaným projektem bez písemného souhlasu poskytovatele	100 %	0 %	dotace vázící se k majetku	
Archivace	chybějící archivace (absence Smlouvou požadovaných dokumentů vztahujících se k projektu), neexistence dokumentů požadovaných legislativou (stavební deník apod.)	100 %	0 %	dotace, která se váže k chybějícím dokladům	Pokud příjemce předloží kopie či soubory dokladů, ze kterých bude patrný účel, může být udělena fin. oprava nižší.
Financování	nedodržení požadavku na zákaz dvojího financování	100 %	0 %	dotace vztahující se k výdaji	
Ostatní	neposkytnutí informací poskytovateli dotace (neposkytnutí součinnosti ani po opakované výzvě poskytovatele dotace)	100 %	0 %	dotace vztahující se k případu	
	poskytnutí součinnosti (informací) až po opakované výzvě poskytovatele dotace	0-50 %	50-100 %	dotace vztahující se k případu	
	vyhotovení, použití nebo předložení nepravdivých, nesprávných nebo neúplných dokladů ve smyslu § 259 trestního zákona	100 %	0 %	dotace vztahující se k případu	
	uvedení nesprávných údajů pro hodnocení projektu ve smyslu §212 trestního zákona	100 %	0 %	dotace vztahující se k případu	
	formální nedostatky	0-5 %	95-100 %	dotace vztahující se k případu	

Metodický pokyn
k porušení rozpočtové kázně

PODPORENO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ
Směr budoucnost - cíl prosperita

Příloha C

Příloha D

